

Pauliina Kukkula

OPISKELIJOIDEN VÄLINEN VUOROVAIKUTUS

Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijat

Porin tekniikka, Porin liiketoiminta ja Porin hoitotyö

Hoitotyön koulutusohjelma

Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

2010

OPISKELIJOIDEN VÄLINEN VUOROVAIKUTUS

Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijat: Porin tekniikka, Porin liiketoiminta ja Porin hoitotyö

Kukkula, Pauliina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Pori
Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
Tammikuu 2010
Polvivaara, Anna KM
YKL:
Sivumäärä:
Liitteet:

Asiasanat: ammattikorkeakoulu, opiskelija, vuorovaikutus, kiusaaminen

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta. Tavoitteena oli saada tietoa Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden välisestä vuorovaikutuksesta ja siihen mahdollisesti liittyvästä kiusaamisesta Satakunnan ammattikorkeakoulussa.

Opinnäytetyön aihe valittiin Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opinnäytetöiden aihepankista. Tämä aihe oli opinnäytetyön tekijän mielestä mielenkiintoinen ja ajankohtainen. Tällaisia tutkimuksia, joissa tutkitaan opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta, ei ole aiemmin juuri tehty.

Opinnäytetyössä käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat satunnaisotannalla otetut ryhmät Satakunnan ammattikorkeakoulun Porin toimipisteiden 2. vuoden opiskelijoista. Opiskelijaryhmät valittiin liiketoiminnan alalta, terveysalalta hoitotyön koulutusohjelmasta ja tekniikan alalta tietotekniikan koulutusohjelmasta.

Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeilla, jotka sisälsivät strukturoituja kysymyksiä, osittain strukturoituja kysymyksiä ja avoimen kysymyksen. Aineisto kerättiin joulukuussa 2009. Kyselyyn vastasi 49 opiskelijaa, joten lopullinen aineisto koostuu 49 lomakkeesta. Aineisto analysoitiin tilastollisesti käyttäen apuna Microsoft Excel- ja Tixel-ohjelmia. Tulosten havainnollistamiseksi käytetään tilastografiikkaa. Avoin kysymys analysoitiin sisällön erittelyllä.

Opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan sanoa, että jokaisella on luokassaan ainakin yksi kavერი ja suurin osa opiskelijoista tapaa kavereitaan myös vapaa-ajalla kasvatusten. Satakunnan ammattikorkeakoulussa esiintyy myös kiusaamista, joka ilmenee sanattomana kiusaamisena, kuten selän takana puhumisena tai ulkopuolelle jättämisenä yhteisistä tilaisuuksista.

Opinnäytetyötä voidaan käyttää avuksi kiusaamisen tunnistamiseen ja vähentämiseen, ja näin ollen kehittää kouluviihtyvyyttä. Mahdollisia opinnäytetyön jatkotutkimusaiheita voisivat olla esimerkiksi vertaileva tutkimus eri alojen välille, tutkia pelkästään kiusaamista tai sisällyttää kiusaamiseen seksuaalinen häirintä.

INTERDEPENDENCE BETWEEN STUDENTS

Satakunta University of Applied Sciences 2nd Year Students: Faculty of Technology, Business and Health in Pori

Kukkula, Pauliina

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing.

January 2010

Polvivaara, Anna ME

UDC:

Number of Pages:

Key Words: university of applied sciences, student, interaction, bullying

The function of this thesis was to investigate interaction between those who are studying 2nd year in Satakunta University of Applied Sciences. The goal was to find out the interdependence between the students and if there is any bullying in Satakunta University of Applied Sciences.

The thesis was chosen from thesis subject alternatives given by Satakunta University of Applied Sciences Faculty of Social Services and Health Care. The subject appeared interesting and topical to the author. These kind of studies of interdependence between students haven't been made much before.

Quantitative research method was used in this thesis. Focus groups of the study were randomly chosen 2nd year students from Satakunta University of Applied Sciences in Pori. Student groups were chosen from Faculty of Business, Health and Technology.

Research material was collected by questionnaires, which consisted of structured questions, partly structured questions and one open question. The material was collected in December 2009. Questioning was answered by 49 students, so final material consists of 49 questionnaires. The data was analyzed statistically using Microsoft Excel and Tixel applications. To illustrate the results graphics were used. The open question was analyzed by content itemization.

Based on the results of the thesis, it's possible to say, that everyone in there class have at least one friend and most of students also meet them face to face on leisure. In addition, their appears to be some bullying in Satakunta University of Applied Sciences and it is expressed as non-verbal, for example speaking ill of somebody or leaving one out in the cold.

The thesis can be used to aid recognizing and reducing bullying, and therefore developing school satisfaction. Possible advanced subjects for the thesis could be for example comparative study between different fields, study only on bullying or including sexual harrasment.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	KÄSITTEET	6
2.1	Ammattikorkeakoulu	6
2.1.1	Satakunnan ammattikorkeakoulu	6
2.2	Ammattikorkeakouluopiskelija.....	7
2.3	Vuorovaikutus.....	7
3	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	8
4	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	9
4.1	Tutkimuskysymykset	10
5	VUOROVAIKUTUS	10
5.1	Vuorovaikutus kavereiden kesken	12
5.2	Palaute vuorovaikutussuhteessa.....	13
5.3	Negatiivinen vuorovaikutus, kiusaaminen.....	14
5.4	Vuorovaikutus internetin ja/tai kännykän välityksellä sekä mahdollinen sähköinen kiusaaminen.....	15
5.5	Kiusaamiseen puuttuminen.....	16
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	17
6.1	Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä	17
6.2	Kyselylomakkeen laadinta ja kohderyhmän valinta	17
6.3	Tutkimusaineiston keruu.....	18
6.4	Aineiston käsittely tilastollisin menetelmin.....	19
6.5	Aikataulu ja raportointi.....	19
7	OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS	20
8	OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSTULOKSET.....	21
9	OPINNÄYTETYÖN JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	33
9.1	Tutkimustulosten tarkastelu.....	34
9.2	Tutkimuksen luotettavuus.....	36
9.3	Jatkotutkimusehdotukset.....	38
	LÄHTEET.....	39
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opiskelun aloitus, uusi ympäristö ja uudet opiskelukaverit ovat iso muutos nuoren opiskelijan elämässä. Opiskelijalle avautuu uusi maailma, sillä usein nuori opiskelija irtautuu kotoaan ja tutusta kotipaikkakunnastaan. (Säntti 1999, 35). Korkeakoulussa opiskelevat ovat pääasiassa iältään nuoruusikäisiä. Nuoruuden myöhäisvaiheen katsotaan yleisesti alkavan 18 vuoden iästä ja jatkuvan aina 20–25-vuotiaaksi. Psykologisesti myöhäisnuoruuden aika on siirtymistä nuoruudesta aikuisuuteen.

Osa ihmissuhteista periytyy aikaisemmalta ajalta ennen tämän hetkistä opiskelua, mutta läheisin ystäväpiiri koostuu usein opiskelukavereista, joiden kanssa ollaan päivän mittaan paljon tekemisissä. Uusien tuttavuuksien kanssa käydään luennoilla, opiskellaan, syödään ja keskustellaan niin opiskeluun liittyvistä kuin henkilökohtaisistakin asioista. Opiskelijoiden elämäntilanteeseen kuuluvat sosiaalinen kanssakäyminen ja ihmissuhteet hyvin läheisesti. (Säntti 1999, 43).

Opiskelijoissa on myös ihmisiä, jotka opiskelevat opintonsa ilman todellista vuorovaikutusta opiskelukavereihinsa. Jotkut opiskelijat kieltäytyvät sosiaalisesta kanssakäymisestä vetoamalla opiskelukiireisiin. (Säntti 1999, 44). On myös opiskelijoita, jotka kokevat olevansa ulkopuolisia ja heitä kohtaan ollaan välinpitämättömiä. Tämä voi johtaa jopa siihen, että opiskelija keskeyttää opintonsa. (Säntti 1999, 41-42).

Sosiaaliset suhteet ja hyväksytyksi tuleminen omassa kaveripiirissään on tärkeää jokaiselle nuorelle (Tietopaketti kouluille 2008, 2). Osa koulun sosiaalista elämää kuitenkin on kiusaaminen, jota tapahtuu jokaisessa koulussa (Laurila 2008, 7).

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana on Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden hyvinvointityöryhmä. Aihe on osa kokonaisuutta, jolla pyritään selvittämään ammattikorkeakouluopiskelijoiden jaksamista.

2 KÄSITTEET

2.1 Ammattikorkeakoulu

Suomessa ammattikorkeakouluja alettiin muodostaa yli 15 vuotta sitten pääsääntöisesti useasta ammatillisesta oppilaitoksesta. Ensimmäiset vakinaiset ammattikorkeakoulut perustettiin vuonna 1995. (Lauttaanaho 2009, 9).

Ammattikorkeakoulussa opiskelu on käytäntöön suuntaava vaihtoehto yliopisto-opiskelulle. Ammattikorkeakouluun pohjakoulutukseksi käy lukio tai ammatillinen koulutus. Ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus kestää kokopäiväopintoina 3,5-4,5 vuotta ja on maksutonta opiskelijalle. Ammattikorkeakouluja on 23 ja valtaosa näistä on monialaisia, eli niissä on mahdollisuus opiskella monia eri koulutusaloja. (Opetushallitus). Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2008 ammattikorkeakouluissa suoritettiin 21 800 tutkintoa (Tilastokeskus).

Opiskelu ammattikorkeakoulussa voi tapahtua yksin tai ryhmässä. Se voi olla luentojen kuuntelua, itsenäistä tiedonhankintaa ja opiskeltaviin aiheisiin perehtymistä tai ryhmätöitä. Opiskeluympäristö voi ammattikorkeakoulussa myös vaihdella. Opiskelu voi tapahtua internetissä virtuaaliopiskeluna, luokkatilassa opettajien johdolla luento- ja harjoitustunneilla tai itsenäisesti opiskellen. Opiskelutavat ja -menetelmät voivat olla erilaisia sekä vaihdella eri koulutusalojen välillä. (Opetushallitus).

2.1.1 Satakunnan ammattikorkeakoulu

Satakunnan ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu. Sen tehtäviä ovat opetus, tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä aluekehitystyö. Koulutuspaikkakuntia ovat Harjavalta, Huittinen, Kankaanpää, Pori ja Rauma, joista Harjavallan ja Kankaanpään toimipisteet siirtyvät Poriin vuonna 2010, lukuun ottamatta Kankaan-

pään kuvataidekoulutusta. Koulutuksen toimipisteitä on 10. Perustutkintokoulutusta on 22 koulutusohjelmassa. Satakunnan ammattikorkeakoulu on verkostomaisesti toimiva korkeakoulu. (Satakunnan ammattikorkeakoulu).

2.2 Ammattikorkeakouluopiskelija

Opiskelijaksi määritellään nykysuomen sanakirjassa henkilö, joka nauttii muodollista opetusta koulukäyntiä ylemmällä tasolla. (Nykysuomen sanakirja). SAMKin toiminta-ajatuksessa määritellään, että opiskelijat SAMKissa ovat nuoria tai aikuisia. (Satakunnan ammattikorkeakoulu). Tässä tutkimuksessa opiskelijalla tarkoitetaan nuorta tai aikuista opiskelijaa.

2.3 Vuorovaikutus

Yhdessäolo, yhdessä kokeminen ja dialogisuus ovat ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa keskeisessä asemassa (Räsänen 2008, 8). Vuorovaikutuksen aikana ihmiset vaihtavat tietoa ja viestittävät tärkeistä asioista. Silloin vaikutetaan ja luodaan yhteyttä toisiin, sekä saadaan palautetta omasta toiminnasta. (Vilén, Leppämäki & Ekström 2002, 19-20).

Vuorovaikutus voidaan jakaa välilliseen ja välittömään sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Välillinen sosiaalinen vuorovaikutus tarkoittaa tilannetta, jossa vuorovaikutussuhteessa olevien välillä on fyysistä etäisyyttä. Välittömässä vuorovaikutuksessa taas henkilöt vaikuttavat toisiinsa muun muassa katsein, liikkein ja elein. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 1996, 13).

Tässä työssä vuorovaikutuksella tarkoitetaan välitöntä tai välillistä vuorovaikutusta. Tässä tutkimuksessa selvitetään millainen vuorovaikutus opiskelijoiden välillä on luokassa ja luokkakavereiden kesken sekä liittyykö vuorovaikutussuhteisiin kiusaamista. Vuorovaikutus opiskelijan ja opettajan välillä on jätetty tämän opinnäytetyön ulkopuolelle. Tässä opinnäytetyössä ei myöskään käsitellä seksuaalista häirintää.

3 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Tällaisia tutkimuksia, jotka käsittelevät opiskelijoiden välistä vuorovaikutussuhteita ja kiusaamista ammattikorkeakoulutasolla, ei ole aiemmin juuri tehty. Tutkimukset, joita löydettiin, käsitelivät koulukiusaamista peruskouluissa ja vuorovaikutuksesta tehdyt tutkimukset koskivat esimerkiksi opiskelija-opettaja suhdetta.

Aikaisempia tutkimuksia etsittiin internetistä muun muassa hoitotieteen laitoksen sivuilta ja Linda – yliopistokirjastojen yhteistietokannasta. Tampereen yliopistosta, Pirkanmaan ammattikorkeakoulun kirjastoista, Satakunnan ammattikorkeakoulun kirjastoista, Tampereen kirjastoista ja Porin kaupunginkirjastosta etsittiin tietoa niin internetin kautta kuin kirjastoissa käyden. Hakusanoina aiempia tutkimuksia etsittäessä käytettiin muun muassa seuraavia sanoja katkaistuina: ”vuorovaikutus”, ”sosiaaliset suhteet”, ”opiskelija”. ”opiskelijoiden vuorovaikutus”, ”koulukiusaaminen”, ”kiusaaminen” ja ”hyvinvointi”.

Dosentti Christina Salmivalli on tutkinut koulukiusaamista ja sen ehkäisemistä vuosikymmenen ajan. Hän on tutkimuksissaan käsitellyt lähinnä ala-asteikäisiä lapsia. Salmivalli on kirjoittanut useita teoksia koulukiusaamisesta ja keinoista kiusaamisen vähentämiseksi. Hän on myös johtanut laajaa koulukiusaamistutkimusta. (Salmivalli, 2003).

Filosofian maisteri Päivi Hamarus on tehnyt väitöskirjan koulukiusaamisesta yläkoulussa. Väitöskirjan nimi on ”Koulukiusaaminen ilmiönä. Yläkoulun oppilaiden kokemuksia kiusaamisesta”. (Jyväskylän yliopisto). Hamarus on myös kirjoittanut kirjan koulukiusaamisesta, jota tässä opinnäytetyössä on käytetty lähteenä.

Päivi Hakojärvi on tehnyt pro gradu-työnsä aiheesta ”Koulun vuorovaikutussuhteiden yhteys oppilaan itsetuntoon, motivaatioon ja koulumenestykseen”. Tässä pro gradu-työssä käsiteltiin opiskelija-opettaja vuorovaikutusta peruskoulussa.

Tutkimusprofessori Matti Rimpelän tutkimukset eivät myöskään käsitelleet kyseistä aihetta. Hänen hyvinvointi-tutkimuksensa, jotka löydettiin, olivat kouluterveys-

kyselyitä, joissa käsiteltiin muun muassa terveyttä ja perheoloja. (Matti Rimpelä, 2006, 13).

Kunttu Kristina ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöstä on tutkinut korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia. Tämä tutkimus oli laaja ja tutkimuksessa selvitettiin vastaajien terveyttä ja terveyteen vaikuttavia tekijöitä. Opiskelusta tässä työssä kysyttiin sen verran, että ovatko vastaajat mielestään oikealla opiskelualalla sekä kuinka kauan opinnot arviolta kestävät. (Kunttu & Huttunen, 2001).

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia on tutkinut Erola Hanna. Tässä tutkittiin ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia, terveyden ja opiskelijaterveydenhuollon palvelujen nykytilaa ja kehittämistarpeita. Lisäksi tarkoituksena oli tuottaa yliopisto-opiskelijoita koskevien tutkimusten kanssa vertailukelpoista tutkimustietoa. (Erola, 2004, 3).

Opinnäytetyön merkeissä oltiin yhteydessä myös Satakunnan ammattikorkeakoulun häirintäyhdyshenkilöön Karoliina Riitamaahan, jonka tietoon kiusaamistapauksista on tullut lähinnä opiskelija-opettajasuhteesta.

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata vuorovaikutusta Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden välillä. Opiskelijaryhmät valittiin seuraavilta aloilta: Porin terveystalta, Porin liiketoiminnan alalta ja Porin tekniikan alalta. Tavoitteena oli saada tietoa Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden välisestä vuorovaikutuksesta koulumaailmassa. Tutkimuksella selvitettiin myös kiusaamisen esiintyvyyttä Satakunnan ammattikorkeakoulussa.

4.1 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön kyselylomakkeen vastauksia analysoimalla pyrittiin saamaan vastaukset seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Millaista on Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden välinen vuorovaikutus omien luokkakavereiden kesken Porin terveysalalla, Porin liiketoiminnassa ja Porin tekniikan alalla?
- Millaista on Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden välinen vuorovaikutus muiden alojen kanssa Porin terveysalalla, Porin liiketoiminnassa ja Porin tekniikan alalla?
- Liittyykö Satakunnan ammattikorkeakoulussa vuorovaikutussuhteisiin kiusaamista?

5 VUOROVAIKUTUS

Saavuttaakseen aidon vuorovaikutuksen pitää tutustua vuorovaikutuksen toiseen osapuoleen. Aidon vuorovaikutuksen kehittäminen vaatii aikaa. (Työturvallisuuskeskus). Tärkeitä asioita, jotta päästäisiin aitoon vuorovaikutukseen ovat toisen henkilön kunnioitus, rehellisyys ja aito kiinnostus. Vuorovaikutustaitoja voi harjoitella, jos vain haluaa oppia uutta. (Pitkämäki, 2007, 6-7).

Vuorovaikutustaitoja tarvitaan yhä enemmän jokaisessa työyhteisössä (Pitkämäki, 2007, 7). Töitä tehdään nykyään ryhmissä ja tiimityönä, jolloin vuorovaikutustaidot korostuvat. Keskeisiin vuorovaikutustaitoihin luetellaan keskustelutaidot, neuvottelutaidot, esiintymistaito, yhteistyö- ja yhteistoimintataidot, viestintätaidot, ryhmä- ja tiimityötaidot sekä empatiataito. (Kivelä O., 2008, 22).

Vuorovaikutuksen aikana ihmiset vaihtavat tietoa ja viestittävät tärkeistä asioista. Silloin vaikutetaan ja luodaan yhteyttä toisiin sekä saadaan palautetta omasta toiminnasta. (Vilén & ym. 2002, 19-20). Onnistuneessa vuorovaikutuksessa osapuolet pu-

huvat ja kuuntelevat vuorotellen. Aina näin ei ole, johtuen muuan muassa siitä, että toisella ei ole kykyä ilmaista itseään selkeästi tai kuunnella toista. (Pitkämäki, 2007, 6).

Ihminen haluaa luonnostaan kuulua ryhmään ja olla pidetty, joten siksi hän hakeutuu sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Ryhmään kuuluessa ihminen kokee saavansa tuen ja turvan. (Kalliopuska 1995, 52–53). Sosiaalinen vuorovaikutus antaa myös mahdollisuuden haastavaan toimintaan ja kokemusten jakamiseen (Poikkeus 1996, 99).

Eri psykologit ovat analysoineet ja luokitelleet vuorovaikutusta eri tavoin. Psykologi Kauppilan mukaan vuorovaikutuksella on kahdeksan eri perusmuotoa. Nämä perusmuodot ovat ystävällinen, aggressiivinen, dominoiva, alistuva, ohjaava, uhmainen, epävarma ja joustava. Vastaavasti terapeutti Hämäläisen mukaan hyvässä vuorovaikutuksessa on seitsemän sääntöä, joista ensimmäisenä hän mainitsee myönteisen asennoitumisen. Toisena hän pitää työkaverin huomioimista ja kolmantena viittaa siihen, että ristiriitatilanteessa tulisi miettiä myös omaa osallisuuttaan ristiriitaan. Viimeisenä eli seitsemäntenä hän pitää sääntöä erilaisuuden hyväksymisestä. (Kivellä, 2008, 22-24).

Vuorovaikutus voidaan jakaa välilliseen ja välittömään sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Välillinen sosiaalinen vuorovaikutus tarkoittaa sitä, kun vuorovaikutussuhteissa olevien välillä on fyysistä etäisyyttä. Välittömässä vuorovaikutuksessa taas henkilöt vaikuttavat toisiinsa muun muassa katsein, liikkein ja elein. (Lahikainen & Pirttilä-Backman, 1996, 13).

Vuorovaikutus viittaa ihmisten väliseen toimintaan, jossa nämä ihmiset vaikuttavat toisiinsa joko kielellisesti eli puheella tai ei-kielellisesti eli ilmein, elein ja asennoin (Kuusela, 2005, 156). Sanallinen viestintä liittyy puhuttuun ja kirjoitettuun kieleen sekä niiden ymmärtämiseen. Sanalliseen viestintään liittyy myös sanojen yksilölliset merkitykset, jotka voivat vaihdella riippuen ihmisten kokemuksista ja kulttuurista. Sanaton viestintä voi olla ristiriidassa sanallisen viestinnän kanssa. (Vilén & ym., 2002, 19-20). Sanatonta viestintää ovat keskusteluetäisyys, koskettaminen, ruumiin liikkeet, eleet ja pukeutuminen. Sanaton vuorovaikutus alkaa jo ennen keskustelua. Itse asiassa puheen merkitys viestinnässä on vähäisempää kuin ajatellaan. (Väisänen,

Niemelä & Suua, 2009, 28). Sanallisesta viestinnästä käytetään nimitystä verbaalinen vuorovaikutus ja ei-sanallisesta non-verbaalinen vuorovaikutus. Non-verbaalisella viestinnällä tehostetaan usein puhetta. (Lahikainen & ym., 1996, 13-14).

Vuorovaikutus voi tapahtua myös välillisesti ja verbaalisti, esimerkiksi sähköpostin tai kännykän välityksellä. Tämä on yleistä nyky maailman kiireessä.

5.1 Vuorovaikutus kavereiden kesken

Vuorovaikutussuhteisiin hakeudutaan usein persoonaltaan samankaltaisten kanssa. Suurin osa vuorovaikutuksesta tapahtuu kahden yksilön kesken, ei ryhmässä. Kahden keskisiin ystävyysuhteisiin sisältyy molemminpuolinen sitoutuminen ja kiintymys. Ystävät keskustelevat keskenään, jakavat tunteita ja kokemuksia, uskoutuvat toisilleen ja saavat toinen toisiltaan tukea. Joskus ystävyysuhteisiin voi kuulua epäsosiaalisen käyttäytymisen vahvistamista ja väkivaltilanteita. (Poikkeus 1996, 103-104).

Tarja Tolonen on tutkinut suomalaisten nuorten kouluarkea 2000-luvun alkupuolella. Tolonen kirjoittaa ystävyysuhteista niin tyttöjen, poikien kuin tyttöjen että poikien välillä. Peruskoulun yhdeksännellä luokalla ystävyysuhteet ovat jakautuneet pääasiassa sukupuolien mukaan. (Tolonen, 2001, 105).

Tytöt viihtyvät usein pareittain, ja parina kuuluvat isompaan tyttöryhmään. Pojat vastaavasti ovat enemmänkin yhtenä, isona ryhmänä. Poikien isossa ryhmässä näkyy erilaisia pukeutumis- ja käyttäytymistyyliä ja osa pojista jää ryhmän ulkopuolelle. Ryhmän ulkopuolelle jääminen ja ryhmään kuuluminen saattavat vaihdella. Toisinaan pojat ihailevat toisen tyyliä, kunnes mieli muuttuu. Sosiaaliset suhteet vaihtelevat poikien ryhmissä. (Tolonen, 2001, 105, 120).

Vuosien yhdessäolo samalla luokalla ei tarkoita, että koulukaverinsa tuntisi hyvin. Henkilökohtaisista asioista puhutaan omassa pienessä ryhmässä, ei kaikkien kesken. Vuosien kuluessa koulukavereista muodostetaan käsityksiä, joita peilataan itseen. (Tolonen, 2001, 105,106). Vuorovaikutuksen perusteella olemme luoneet käsityksemme niin omasta itsestämme kuin muistakin (Pitkämäki, 2007, 6).

Ikätoverit tuen lähteenä ovat jokaisessa ikäkaudessa merkityksellisiä. (Poikkeus, 1996, 100). Opiskelua ajatellen ystävien tuki auttaa kestämään opiskelupaineet. Asioiden ja tunteiden jakaminen opiskelukavereiden kesken auttaa myös jaksamisessa. (Oulun yliopisto).

Jotkut ihmiset voivat olla tyytyväisiä itsekseen ilman ystäviä, mutta yleensä yksinäisyyttä pidetään kuitenkin kokonaisvaltaisena ja ahdistavana tunteena, joka merkitsee tyytymättömyyttä sosiaalisiin suhteisiin tai niiden puuttumiseen. (Laine 2005, 163, 169–170).

5.2 Palaute vuorovaikutussuhteessa

Palautetta voidaan antaa välittömästi vuorovaikutustilanteessa tai jälkeenpäin. Palautteen tarkoitus on kehittää. Palaute voidaan kokea joko positiivisena tai negatiivisena asiana. Positiivisella, kehittäväällä ja rakentavalla palautteella annetaan hyvä mieli toiselle esimerkiksi hyvin suoritetusta työstä. Negatiivinen palaute on kriittistä palautetta, jota ei tulisi antaa moittivaan sävyyn. Usein kriittisen palautteen saaja kokee palautteen hyökkäyksenä ja ryhtyy puolustamaan itseään. Palautetta ei tulisi kohdistaa henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, vaan itse asiaan. (Pitkämäki, 2007, 7).

Palautetta tulisi muistaa antaa hyvin tehdystä työstä, ei ainoastaan silloin, kun jotain tulee korjata tai tehdä uudestaan. Annettaessa palautetta työstä, jota tulee korjata tai muuttaa, tulisi palautteen antaminen aloittaa hyvistä asioista, jotka ovat kunnossa työssä. Palautteen antaminen ei ole helppoa, mutta sitäkin voi harjoitella. (Pitkämäki, 2007, 8).

Palautteen vastaanottaminen vaatii yhtäläillä harjoittelua kuin palautteen antaminen. Palautetta saadessa tulisi välttää asettumasta puolustamaan itseään. Saadusta palautteesta voi esittää lisäkysymyksiä ja näin tarkentaa asiaa itselleen. (Pitkämäki, 2007, 8).

5.3 Negatiivinen vuorovaikutus, kiusaaminen

Vuorovaikutussuhteisiin saattaa toisinaan liittyä kiusaamista. Kiusatuiksi Suomessa joutuu vuosittain tuhansia koululaisia ja opiskelijoita (Tukiasema.net). Kiusaamista esiintyy myös ammattikorkeakoulutasolla.

Kiusaamista on tutkittu niin Suomessa kuin muuallakin jo 1980-luvulla. Kiusaamisesta löytyy paljon kirjoitettuja kirjoja, toimintamalleja ja tehtyjä tutkimuksia. (Salmivalli, 2003, 6). 1970-luvulla professori Dan Olweus ryhtyi tekemään tieteellisiä tutkimuksia koulukiusaamisesta Ruotsissa (Salmivalli, 2003, 14).

Koulukiusaaminen on ollut mediassa esillä useiden vuosien ajan. Koulukiusaaminen on noussut otsikoihin usein syksyisin, kun koulut ovat alkaneet kesäloman jälkeen. Koulukiusaamista ei suinkaan ole pelkästään isoimmat tapaukset, kuten puukotukset tai ampuma-aseiden käyttö, vaan myös henkinen tai sanallinen kiusaaminen on yleinen kiusaamisen muoto. (Salmivalli, 2003, 12).

Hamaruksen esimerkki kiusaamisen jaottelusta on seuraavanlainen: Kiusaaminen voidaan jaotella esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen eli henkiseen ja sosiaaliseen väkivaltaan. Fyysinen kiusaaminen on fyysistä väkivallantekoa. Henkiseksi kiusaamiseksi määritellään sanat, eleet ja ilmeet. (Hamarus, 2008, 45). Henkinen kiusaaminen voi olla esimerkiksi toisen asettamista naurunalaiseksi, huomiotta jättämistä tai nimittelyä (Salmivalli, 2003, 13). Sosiaalisessa kiusaamisessa pyritään vaikuttamaan vuorovaikutus- ja ystävyys-suhteisiin. (Hamarus, 2008, 45).

Kiusaaminen voi olla epäsuoraa tai suoraa. Epäsuoralla kiusaamisella tarkoitetaan esimerkiksi selän takana pahan puhumista tai juorujen levittämistä. Suoralla kiusaamisella tarkoitetaan esimerkiksi lyömistä tai potkimista, jolloin kiusaaja näyttää negatiiviset tunteensa kiusattua kohtaan. (Hamarus, 2008, 45).

Kiusaamiselle on tyypillistä toistuva henkinen tai fyysinen väkivalta kohdistuen yhteen ja samaan uhriin (Tukiasema.net). Kiusaamiseksi ei kutsuta tilannetta, mikä tapahtuu vain kerran, tai jos kiusaamistilanteessa kiusaajan ja kiusatun voimasuhteet ovat tasaväkiset. Olennaista on, että kiusaaja on kiusattua vahvempi ja hänellä on

valtaa ja voimaa. Kiusaaja voi olla joko iältään vanhempi tai fyysisesti vahvempi tai hänellä voi olla vahvempi tukijoukko takanaan. Kiusaajia voi olla enemmän kuin yksi, vaikka kokonainen ryhmä. (Salmivalli, 2003, 11).

Kiusaaminen jatkuu useimpien kohdalla vuodesta toiseen. Kiusattu jää luokan sosiaalisesta elämästä ulkopuolelle sekä kiusattu kokee itsensä yksinäiseksi ja menettävänsä ihmisarvonsa. Kiusaamisen seuraukset kiusatulle ovat vakavia: kiusatun asemaan joutumisen on tutkimusten mukaan havaittu olevan yhteydessä masentuneisuuteen, huonoon itsetuntoon, kielteiseen minäkuvaan, itsetuhoisiin ajatuksiin, sosiaaliseen ja yleiseen ahdistuneisuuteen. Jos kiusatulla on kiusaamisesta huolimatta edes joitakin myönteisiä ystävyysuhteita, ovat kiusaamisen vaikutukset vähäisempiä myöhempää elämää ajatellen. (Salmivalli, 2003, 19,22).

5.4 Vuorovaikutus internetin ja/tai kännykän välityksellä sekä mahdollinen sähköinen kiusaaminen

Nykyään koulupäivien jälkeen vietetään runsaasti aikaa internetissä. Siellä voidaan vaihtaa kuulumisia ja tavata tuttuja aikaisempien ostoskeskustapaamisten sijaan. (Kannala, 2007, 15, 18). Messengerin ja foorumien välityksillä voidaan jutella, tai olla perinteisesti kännykän välityksellä tekemisissä kavereiden kanssa. Internetin käyttö lisääntyy jatkuvasti ja virtuaalimaailmassa tulee vietettyä aikaa yhä enenevässä määrin. (Hamarus, 2008, 71, 74).

Ruotsalaiset käyttävät sähköisesti tai elektronisesti tapahtuvasta kiusaamisesta termiä ”elektronisk mobbning” ja englantilaiset sanaa ”cyberbullying”. Suomessa tälle ei ole vakiintunutta termiä. Hamarus kirjoittaa ”saippauksesta” eli sähköisesti kiusaamisesta, joka on johdettu englanninkielisestä termistä. (Hamarus, 2008, 71).

Internetissä tapahtuvaan vuorovaikutukseen liittyy riskejä, kuten kiusatuksi tuleminen (Kannala, 2007, 15). Verkkokiusaamisesta voitaisiin ajatella, että vain lapset ja nuoret kiusaavat verkossa. Asia ei kuitenkaan ole näin, vaan myös aikuiset kiusaavat toisiaan verkossa. Aikuisilla on verkossa omia blogeja ja kotisivuja, joissa ovat loukanneet ja herjanneet esimerkiksi työtovereitaan. (Opetushallitus. Puutu verkko-kiusaamiseen).

Sähköisissä viestimissä lähetetyt viestit ovat sisällöltään usein julmempia kuin kasvokkain kerrotut viestit. Sähköisten viestinten välityksillä kiusastusta kerrotut tarinat tai juorut leviävät usein myös tuntemattomille henkilöille. (Hamarus, 2008, 72).

Kiusaaminen voi internetissä tapahtua nimettömästi ja iso, tuntematon yhteisö saattaa edesauttaa kiusaamista. Kiusaaminen internetissä voi olla pilkkaavien tai uhkaavien viestien lähettelyä, juorujen tai henkilökohtaisten tietojen levittämistä, tai valokuvien ja videoiden manipulointia ja lähettämistä. Myös toisen nimellä tai nimimerkillä esiintymistä esiintyy. (Hamarus, 2008, 72).

Kiusaamista kännykän välityksellä saattaa olla pilasoitot, loukkaavat puhelut tai tekstiviestit, haukkuminen, uhkailu ja kiristäminen puhelimen välityksellä sekä viestit ja puhelut ilman lähettäjä- tai soittajatietoja. (Hamarus, 2008, 71).

5.5 Kiusaamiseen puuttuminen

Kiusaaminen on ilmiö, jonka havaitseminen on vaikeaa. Fyysinen väkivalta koetaan helpommin huomatuksi kuin henkinen väkivalta. (Hamarus, 2008, 95). Kiusaamistilanteiden havaitsemiseksi ja niihin puuttumiseen Hamarus kirjoittaa neljästä askeleesta, MNOP. Myönnä (M), että kiusaamista voi esiintyä, näe (N) tilanteet, ota puheeksi (O) ja puutu kiusaamiseen (P). (Hamarus, 2008, 94).

Kiusaamiseen puuttuminen koetaan vaikeana. Kiusaamisesta on vaikea kertoa. Kiusattu itse saattaa kokea kiusaamisen häpeänä, varsinkin, jos hän kokee kiusatuksi tulemisen omaksi syykseen. Kiusaamisesta eteenpäin kertominen koetaan sen sijaan pelottavana. Tilanteessa pelätään, että niin sanottua kantelijaa aletaan kiusata. (Hamarus, 2008, 92-93).

Sosiaalista ja henkistä kiusaamista on vaikea huomata. (Hamarus, 2008, 93). Kiusaamiseen voi liittyä piilomerkityksiä, joita ulkopuolisen on hyvin vaikea ymmärtää. Esimerkkinä niin sanotusta harhautuksesta voidaan pitää tervehdintää. Opiskelija tervehtii toista, mutta eri äänenpainolla kuin muita luokkakavereitaan. Kiusaamiseen liittyvät nimittelytkin voivat olla harhaanjohtavia. Ulkopuolisen kuullessa nimittely

saattaa olla merkitykseltään tyhjä, mutta kiusaajat ja muu yhteistö saattavat liittää sanaan jonkin kiusattuun liittyvän ominaisuuden. (Hamarus, 2008, 95-97).

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

6.1 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on survey-tutkimus. Kirjassa Tutki ja kirjoita todetaan termin survey tarkoittavan ”sellaisia kyselyn, havainnoin ja haastattelun muotoja, jossa aineistoa kerätään standardoidusti ja joissa kohdehenkilöt muodostavat otoksen tai näytteen tietyistä perusjoukosta”. Survey-tutkimuksella kerätty aineisto käsitellään yleensä kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää käyttäen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193-194).

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisiä asioita ovat johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teorit, hypoteesien esittäminen ja käsitteiden määrittely. Myös aineiston keruun suunnitelmat, tutkittavien henkilöiden valinta, aineiston muuttaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon ja havaintoaineiston tilastolliseen analysointiin perustuvien päätelmien tekeminen ovat keskeistä kvantitatiivisessa tutkimuksessa. (Hirsjärvi & ym. 2009, 140).

6.2 Kyselylomakkeen laadinta ja kohderyhmän valinta

Kyselylomakkeen laadintaan liittyy monia huomioon otettavia asioita. Kyselylomakkeen tulee olla selkeä ja välttää epämääräisyyttä. Spesifiset eli rajatut kysymykset ovat parempia kuin yleiset kysymykset, koska rajattuun kysymykseen ei sisälly yhtä paljon tulkinnan mahdollisuutta kuin yleisellä tasolla olevaan kysymykseen. Kysymykset tulee asettaa lyhyesti, sillä ne on helpompi ymmärtää kuin pitkät kysymykset. Kaksoismerkityksellisiä kysymyksiä ei ole hyvä käyttää. Kysymysten määrä ja jär-

jestys sekä sanojen valinta ja käyttö tulee olla tarkkaan harkittu. (Hirsjärvi & ym. 2009, 202-203).

Ennen kyselylomakkeen laatimista perehdyttiin aihetta käsittelevään kirjallisuuteen sekä etsittiin aiempia tutkimuksia. Kyselylomakkeen kysymykset pohjautuvat tutkimusongelmiin ja teorian tietoon. Kyselylomake koostuu neljästä eri osa-alueesta: taustatiedot, vuorovaikutus, palautteen antaminen ja saaminen vuorovaikutussuhteissa ja vuorovaikutussuhteisiin mahdollisesti liittyvä kiusaaminen. Kyselylomake sisältää 25 kysymystä, joista 21 on strukturoituja kysymyksiä, kaksi puolistrukturoituja kysymyksiä ja yksi avoin kysymys.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on tavoitteena saada yleistettäviä päätelmiä. Ensin määritetään tutkimukseen osallistuva perusjoukko, josta poimitaan edustava otos. (Hirsjärvi & ym. 2009, 180). Perusjoukolla tarkoitetaan tutkittavaa ryhmää kokonaisuudessaan, mutta harvoin voidaan tutkia koko ryhmää, joten heistä poimitaan varsinaiseen tutkimukseen vastaajien ryhmä (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1998, 23).

Tutkimuksen perusjoukoksi valittiin 2. vuoden opiskelijoita. Tähän vuosikurssiin päädyttiin, koska haluttiin, että opiskelijat eivät ole juuri aloittaneet ammattikorkeakouluopintojaan, vaan oppimisympäristö olisi jo tuttu, ja varsinkin opiskelutoverit. Ryhmät valittiin Satakunnan ammattikorkeakoulun Porin toimipisteiden alueelta.

6.3 Tutkimusaineiston keruu

Tässä opinnäytetyössä käytettiin aineistonkeruun menetelmänä kyselylomaketta. Kyselytutkimuksen etuna pidetään, että sen avulla saadaan laaja tutkimusaineisto ja paljon tietoa. Huolellisesti suunnitellun kyselylomakkeen avulla säästetään aikaa ja vaivaa, ja aineisto voidaan käsitellä nopeasti tallennettuun muotoon ja analysoida tietokoneen avulla. (Hirsjärvi & ym. 2009, 195).

Kyselytutkimuksella on myös omat heikkoutensa. Kyselytutkimuksen tavallisimpana heikkoutena pidetään tutkimuksen teoreettista vaatimattomuutta ja aineiston pinnallisuutta. Tutkijalla ei ole mahdollisuutta saada varmuutta siitä, miten rehellisesti ja

huolellisesti vastaajat ovat vastanneet kyselyyn. Vastaajien näkökulmasta katsoen myös valmiina annetut vastausvaihtoehdot eivät ole välttämättä olleet onnistuneita. (Hirsjärvi & ym. 2009, 195).

Tämän opinnäytetyön kyselylomake on esitettävä. Esitettävään osallistuneet olivat eri ikäisiä opiskelijoita.

6.4 Aineiston käsittely tilastollisin menetelmin

Kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käytettäessä voidaan ajatella, että aineiston käsittely aloitetaan aineiston keräämisen ja järjestämisen jälkeen. Aineiston käsittelytapoja on useita. (Hirsjärvi & ym. 2009, 223).

Tässä opinnäytetyössä käytettiin aineiston käsittelyssä Microsoft Excel-
taulukkolaskentaohjelmaa, sekä Tixel-tilasto-ohjelmaa. Tulokset havainnoillistetaan taulukoin.

6.5 Aikataulu ja raportointi

Opinnäytetyön aihe valittiin elokuussa 2008. Opinnäytetyön aihe-seminaari pidettiin 13.10.2008. Silloin esiteltiin valittu aihe ja yhteistyökumppani. Suunnitteluseminaari pidettiin 12.11.2009, jolloin esitettiin tutkimussuunnitelma, tutkimuslupa-anomus, saatekirje tutkimukseen osallistuville sekä alustava kyselylomake ohjaavalle opettajalle ja opiskelijoille.

Joulukuun alussa, kun tutkimuslupa oli saatu, suoritettiin kyselytutkimus valituille opiskelijaryhmille ja sen jälkeen analysoitiin tulokset.

7 OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS

Tutkimuseettinen neuvottelukunta, joka on opetusministeriön asettama, on laatinut suomalaisen tiedeyhteisön kanssa tutkimuseettiset ohjeet hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja sen loukkausten käsittelemisestä. Hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen kuuluu ensisijaisesti jokaiselle tutkijalle ja tutkimusryhmälle. (Suomen akatemia, 2003, 5).

Tutkimuksen oleellisia osia ovat luotettavuustarkastelut (Metsämuuronen 2002, 11). Siitä huolimatta, että tutkimuksessa pyritään välttämään virheitä, tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Luotettavuuden arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja. (Hirsjärvi & ym. 2009, 231).

Kvantitatiivisen tutkimuksen tärkeimpiä asioita on mittarin luotettavuus. Mittarin tulee olla tarkka, herkkä ja täsmällinen. Tarkalla tarkoitetaan, että mittari rajaa tutkitavan käsitteen, herkkä erottelee käsitteistä eri tasoja ja täsmällinen kuvaa tutkittavaa käsitettä oikein. (Paunonen & ym. 1998, 206).

Tutkimuksen reliaabelilla tarkoitetaan mittatulosten toistettavuutta. Tulosta voidaan pitää reliaabelina esimerkiksi siten, että kaksi tutkijaa päätyy samanlaiseen tulokseen tai jos samaa henkilöä tutkittaessa eri kerroilla saadaan sama tulos. (Hirsjärvi & ym. 2009, 231). Reliaabeli mittari siis antaa tuloksia, jotka eivät ole sattumanvaraisia (Paunonen & ym. 1998, 209).

Validius on toinen tutkimuksen arviointiin liittyvä käsite, jolla kuvataan tutkimuksen pätevyyttä. Validius tarkoittaa mittaria tai tutkimusmenetelmää, joka mittaa juuri sitä, mitä sen tuleekin tutkimuksessa mitata. Mittarit ja menetelmät eivät aina vastaa sitä, mitä tutkija kuvittelee tutkivansa. Kyselylomakkeeseen vastattaessa ovat tutkitavat saattaneet käsittää jotkin kysymykset eri tavalla kuin mitä tutkija on tarkoittanut. (Hirsjärvi & ym. 2009, 231-232).

Tutkimuksen kohdistuessa ihmisiin on hankittava lupa, että heitä saa tutkia ja heille on annettava tietoa tutkimuksesta. (Hirsjärvi & ym., 2000, 25). Tässä opinnäytetyös-

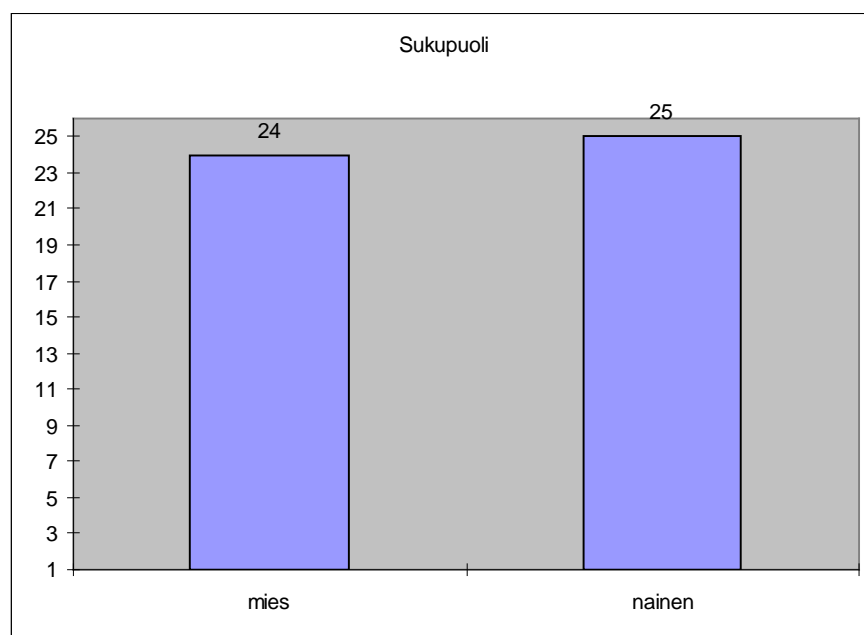
sä käsitellään kaikkea tutkimukseen liittyvää materiaalia luottamuksellisesti ja nimettömänä.

Tutkimuksessa on otettava huomioon vastaajan pysyminen tunnistettamattomina, tutkijan salassapitovelvollisuus, tutkimuksen luottamuksellisuus ja tutkijan vastuuntunto. Tärkeää tutkimuksen eettisyyden kannalta on rehellisyys niin tutkimuksen teorioosuudessa kuin kerätyn aineiston analysoinnissa ja tulosten esittämisessä. (Soininen 1995, 129-131).

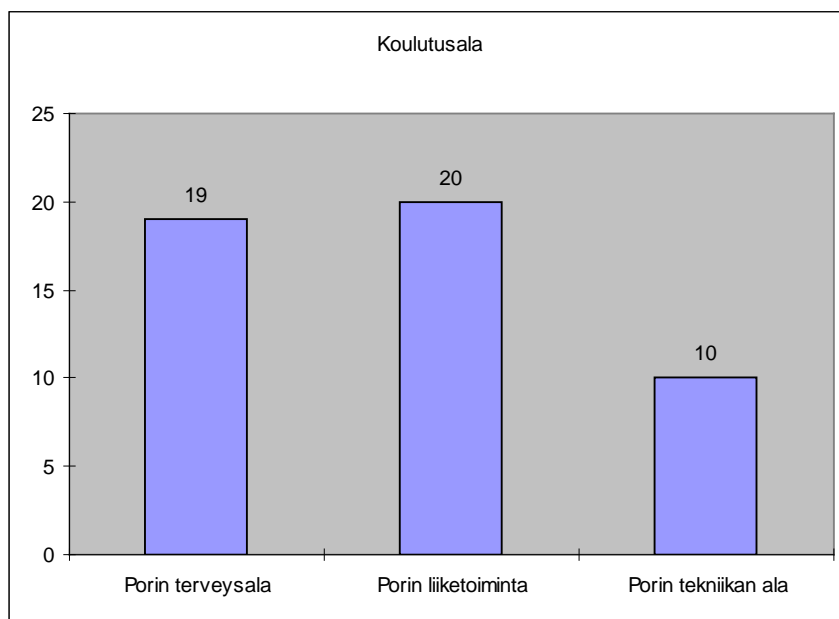
8 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSTULOKSET

1. Vastaajien taustatiedot

Kysymyksissä 1.1 ja 1.2 kartoitettiin vastaajien taustatietoja, joita olivat sukupuoli ja koulutusala. Vastaajista (n=49) miehiä oli 24 ja naisia 25.

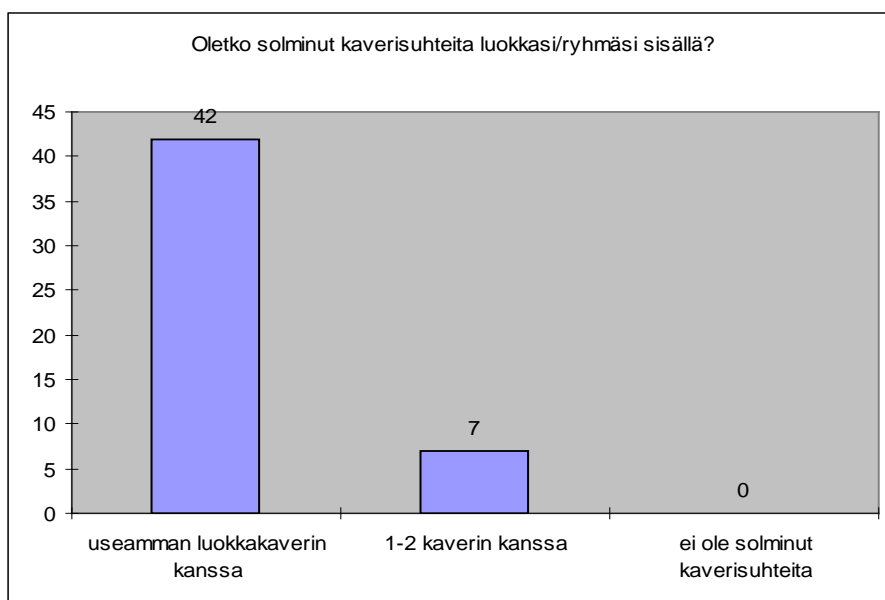

Koulutusalat, joilta vastaajat (n=49) olivat, oli Porin terveystala 19, Porin liiketoiminta 20 ja Porin tekniikan ala 10.

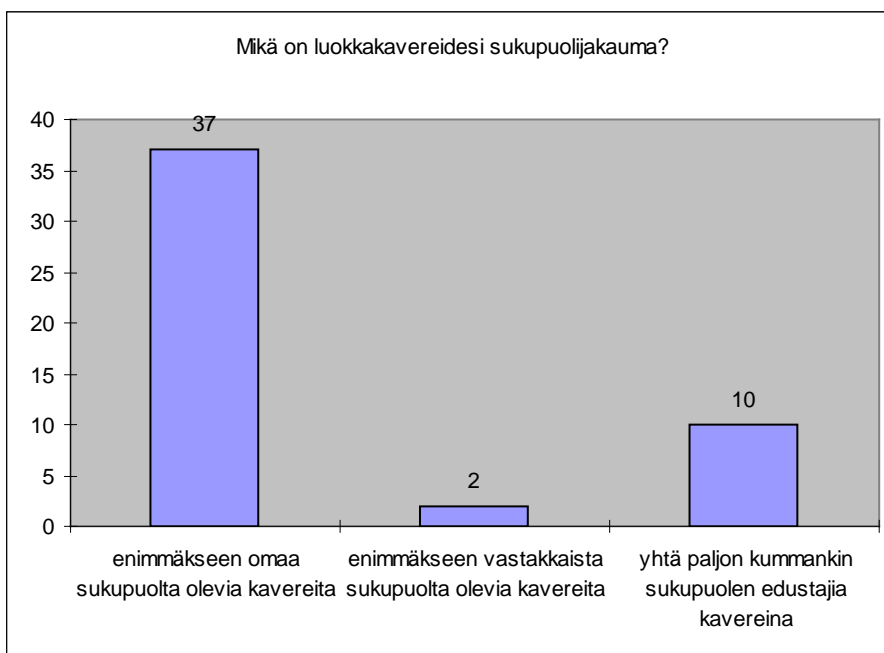

2. Vuorovaikutus

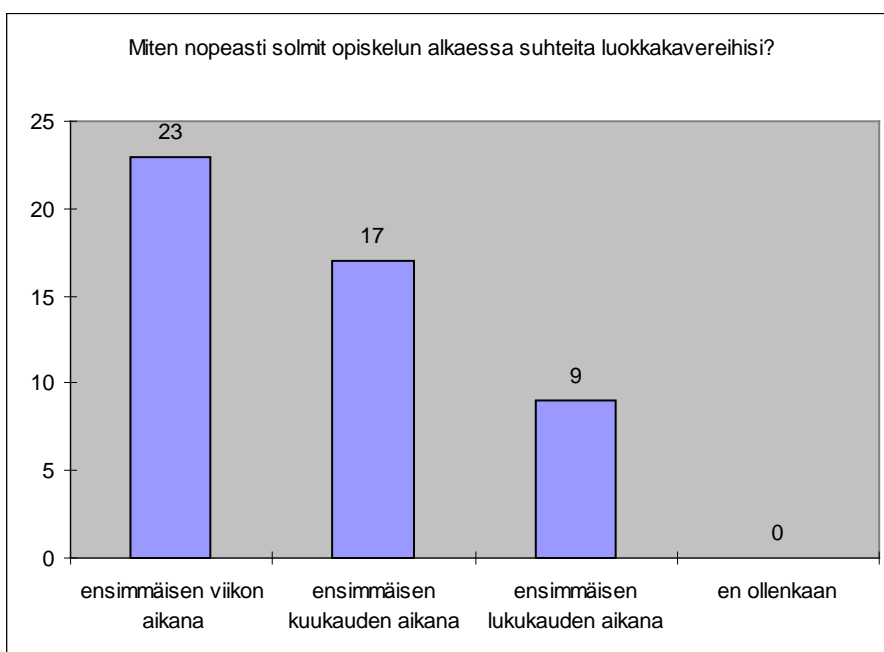
Kysymyksellä 2.1 selvitettiin, ovatko vastaajat (n=49) solmineet kaverisuhteita luokan/ryhmän sisällä. Vastausvaihtoehtoihin oli sisällytettyä, monenko kanssa he ovat solmineet kaverisuhteita. Vastausten mukaan kaikilla on ainakin yksi kaveri luokassa/ryhmässä.

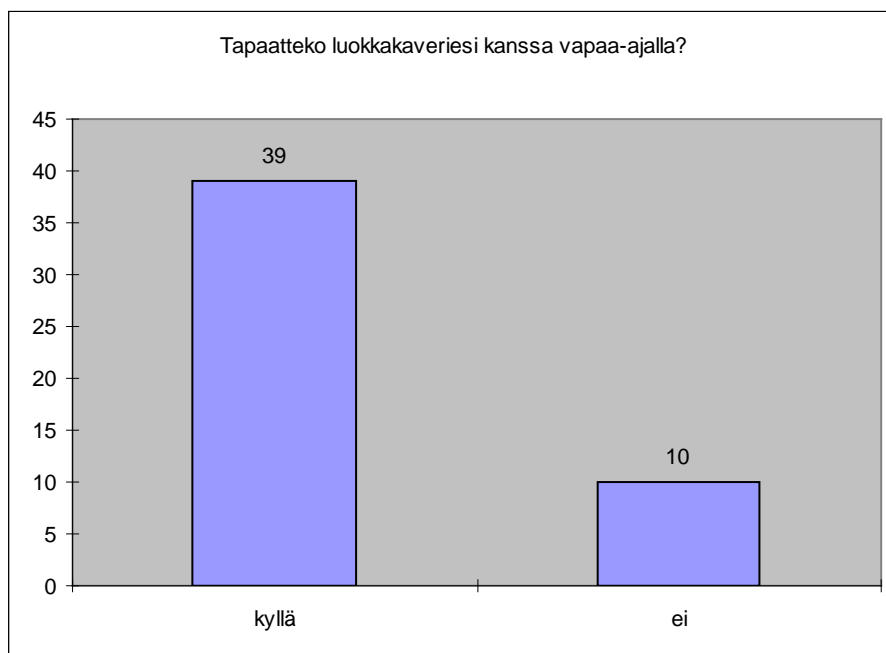
Kysymys 2.2 käsitteli luokkakavereiden sukupuolijakaumaa. Kaikki (n=49) vastasivat tähän kysymykseen ja 37:llä on enimmäkseen omaa sukupuolta olevia kavereita. 10 vastasi, että heillä on yhtä paljon kummankin sukupuolen edustajia kavereina. 2:lla vastaajista on enimmäkseen vastakkaista sukupuolta olevia kavereita.

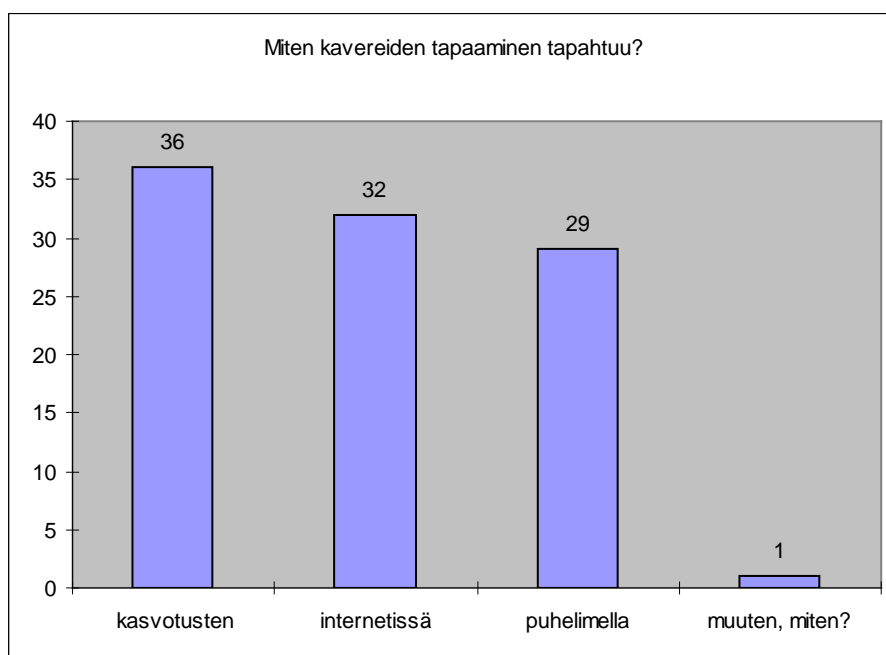
Kysymys 2.3 selvitti, miten nopeasti opiskelun alettua vastaajat solmivat suhteita luokkakavereihin. Kaikki (n=49) ovat solmineet kaverisuhteita ja suurin osa on solminut ensimmäisen viikon aikana.

Tässä opinnäytetyössä haluttiin selvittää myös, tapaavatko luokkakaverit vapaa-ajalla. Vastaajista (n=49) yli puolet (n=39) tapaa vapaa-ajalla.

Lisäksi edelliseen kysymykseen ”kyllä” (n=39) vastanneilta kysyttiin seuraavaksi kohdassa 2.5, miten tapaaminen tapahtuu. Vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto ja kirjoittaa muukin tapa. Yksi vastasi tapaavansa kavereita harrastuksissa. Opiskelijat tapaavat niin kasvotusten kuin internetin tai puhelimen välityksellä.

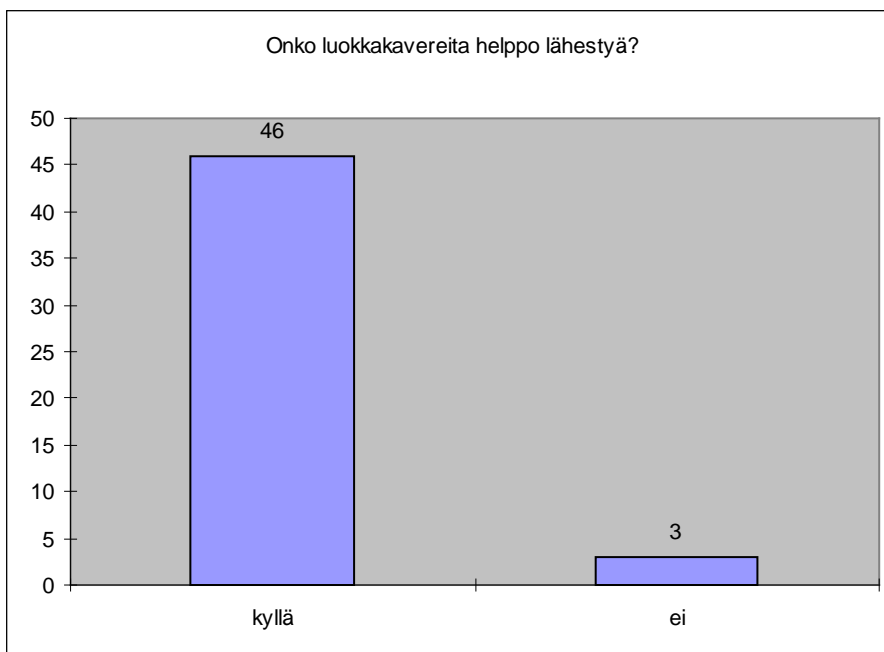

Ky-

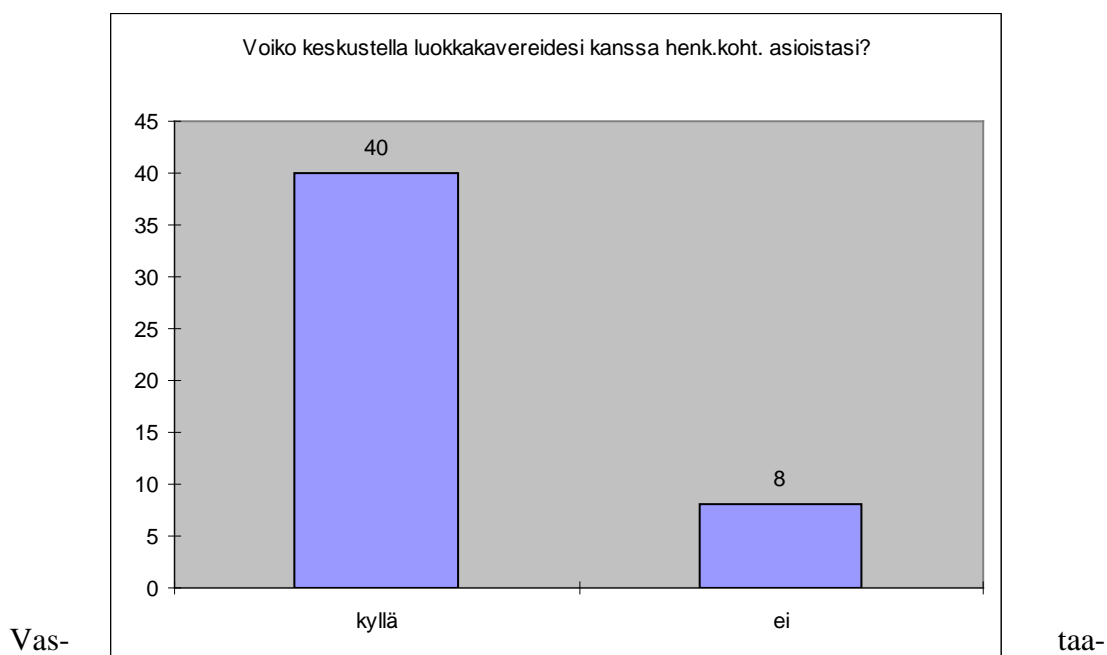
sy-

myksellä 2.6 haluttiin tietää, kokevatko vastaajat luokkakaverien lähestymisen hel-

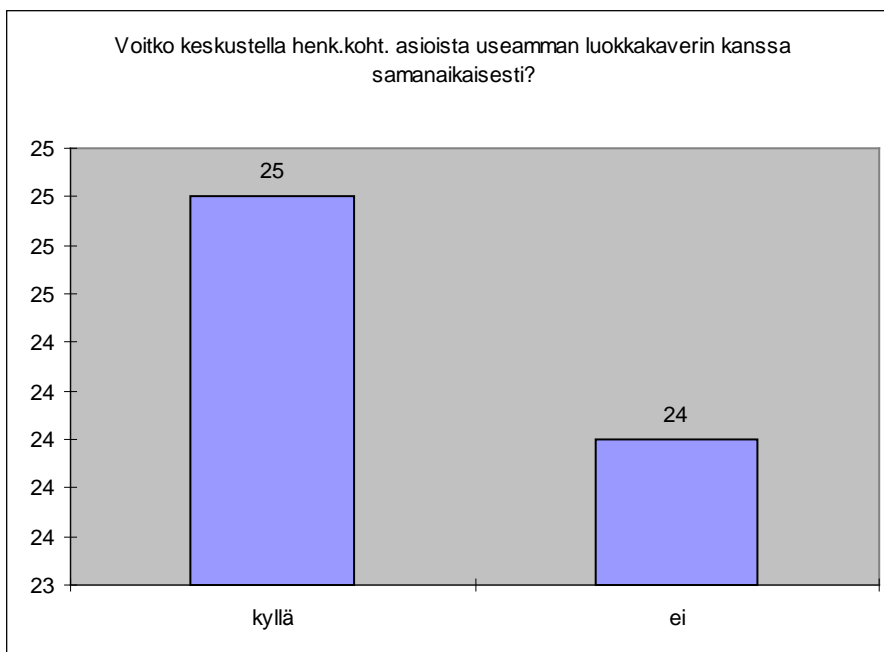
poksi. Vastaajista (n=49) 46 vastasi, että luokkakavereita on helppo lähestyä ja kolme koki, että luokkakavereita ei ole helppo lähestyä.

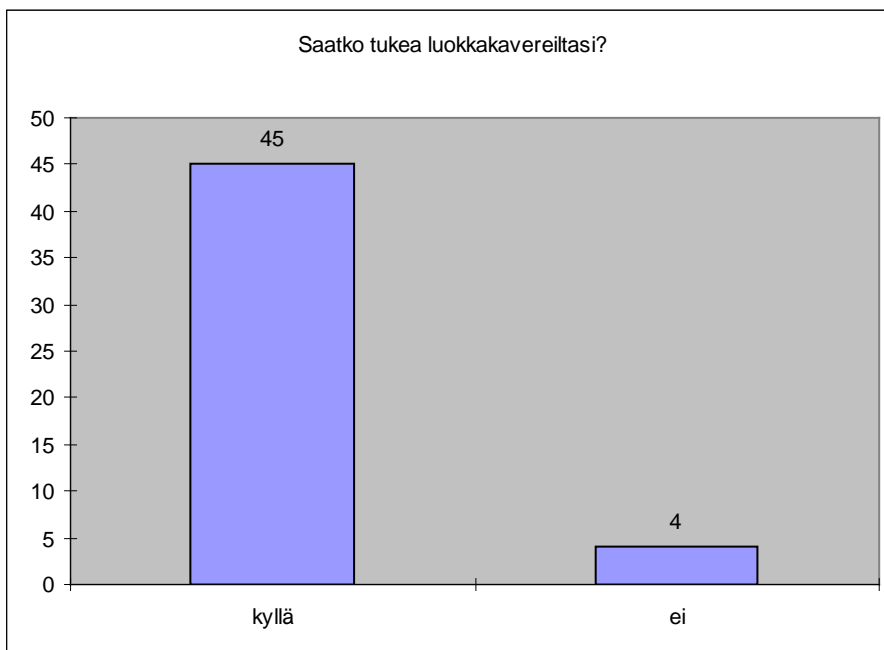
Kysymyksissä 2.7 ja 2.8 kysyttiin vastaajien mahdollisuutta keskustella luokkakaverin ja luokkakavereiden kanssa henkilökohtaisista asioista ja ongelmista. Vastaajista (n=48) 40 voi keskustella luokkakaverin kanssa henkilökohtaisista asioista ja ongelmista.

jista (n=49) 25 voi keskustella asioista samanaikaisesti useamman luokkakaverin kanssa.

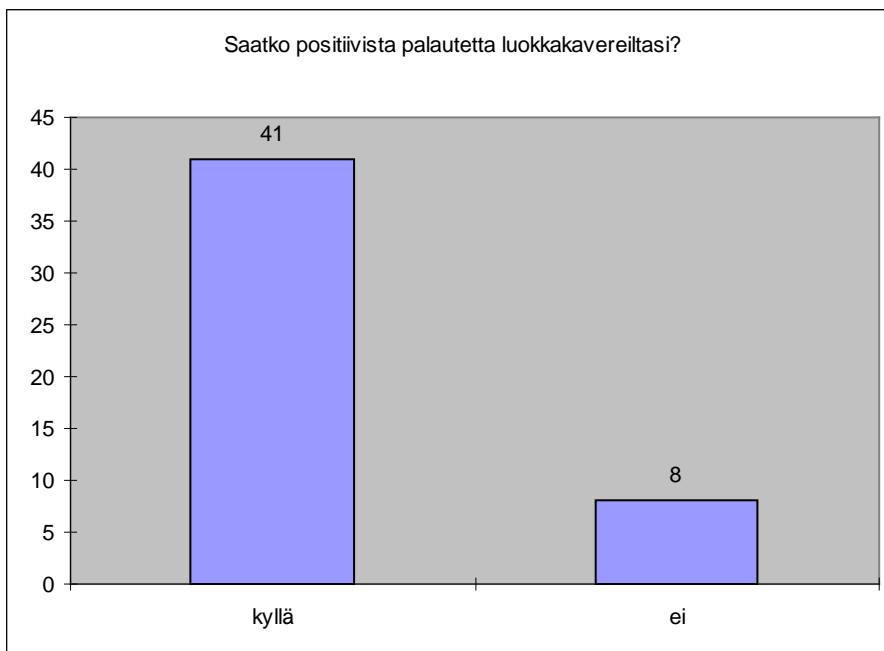
Kysymyksessä 2.9 kysyttiin tuen saamisesta luokkakavereilta. Vastaajista (n=49) 45 kokee saavansa tukea luokkakavereilta.

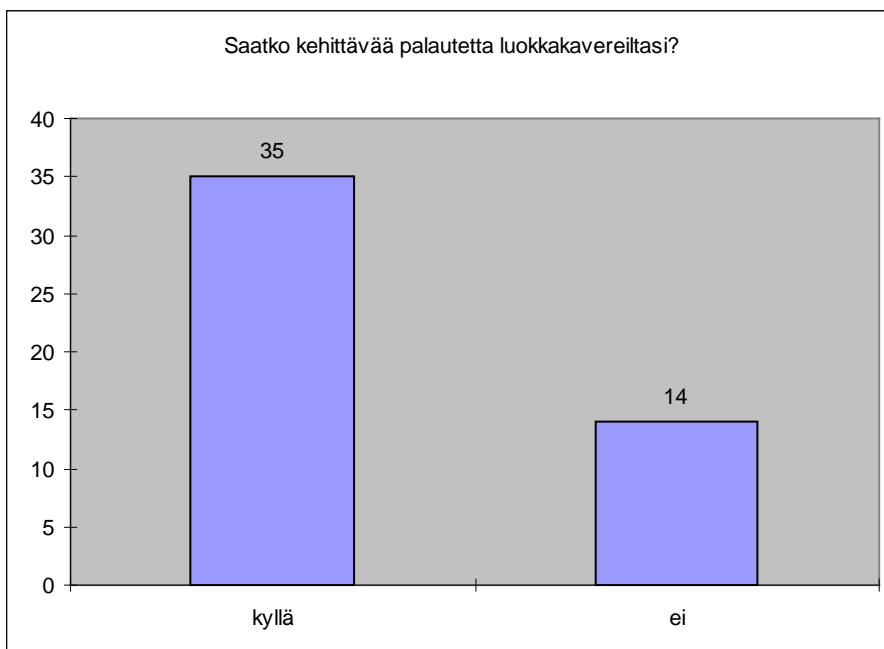
3. Palaute

Kysymykset 3.1-3.5 käsittelivät palautteen antamista ja saamista vuorovaikutussuhteissa.

Kysymys 3.1 koski positiivisen palautteen saamista luokkakavereilta. Vastaajista (n=49) 41 kokee saavansa positiivista palautetta luokkakavereiltaan.

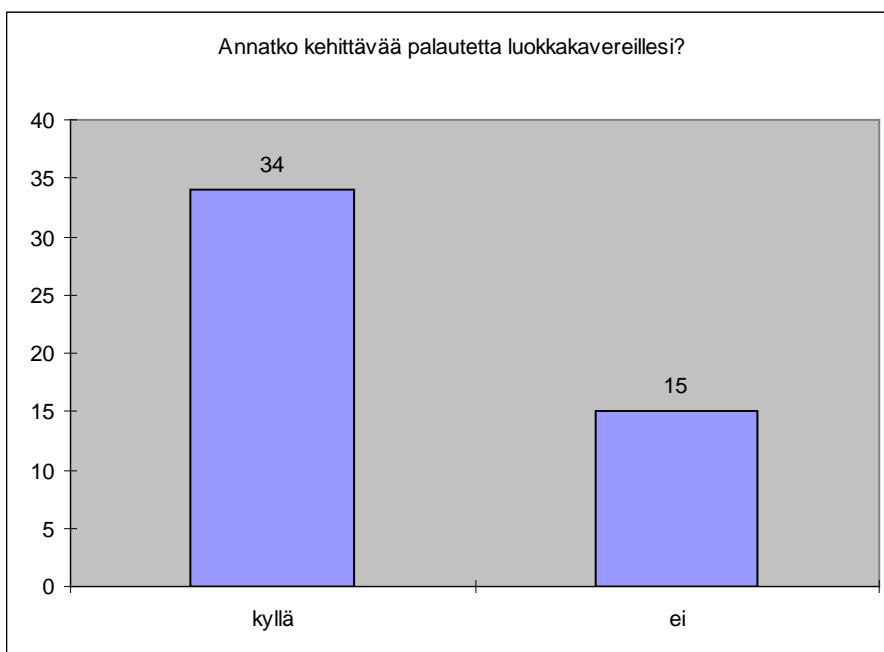
Kysymys 3.2 käsitteli kehittävän palautteen saamista luokkakavereilta. Vastaajista (n=49) 35 koki saavansa kehittävästä palautetta.

Kysymyksessä 3.3 siirryttiin palautteen antamiseen. Tässä kysymyksessä kysyttiin antaako vastaaja mielestään positiivista palautetta luokkakavereilleen. Vastaajista (n=49) 44 antaa mielestään positiivista palautetta luokkakavereilleen.

Kysymyksessä 3.4 kysyttiin, antaako vastaaja mielestään kehittävää palautetta luokkakavereilleen. Vastaajista (n=49) 34 antaa mielestään kehittävää palautetta luokkakavereilleen.

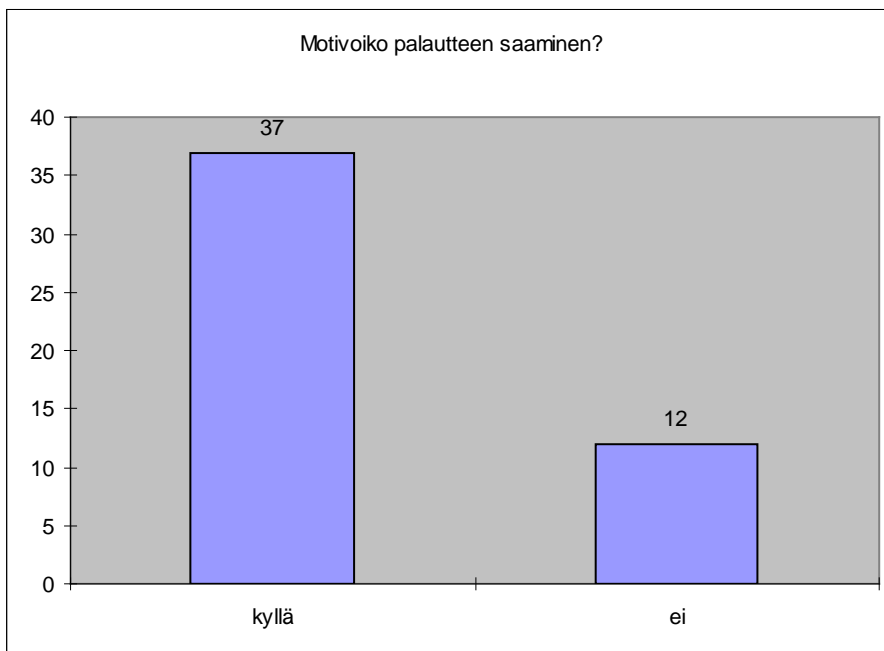

Vii-

mei-

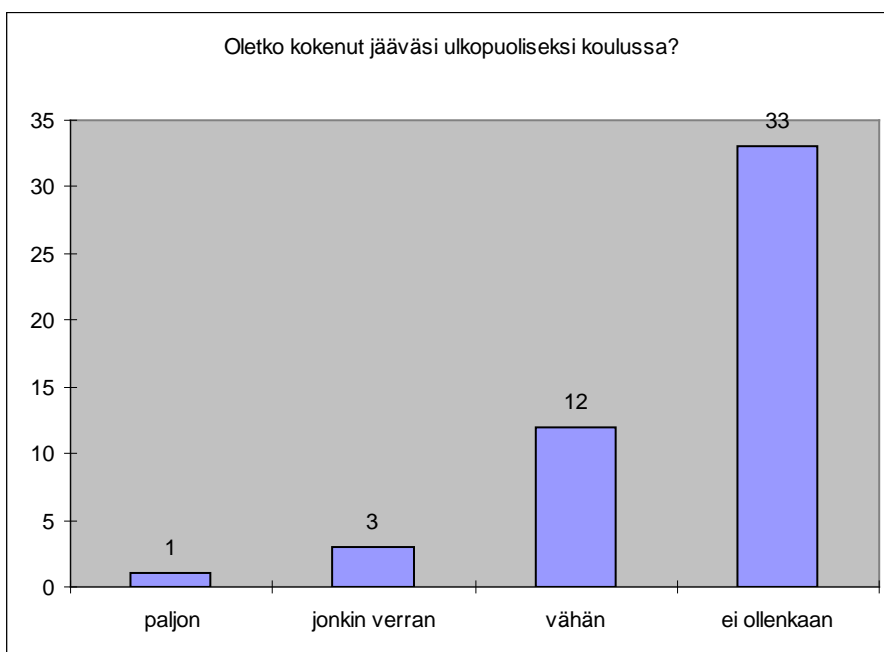
nen kysymys palautteen antamisesta ja saamisesta käsitteli saaman palautteen mah-

dollista motivointia opiskelussa. Vastaajista (n=49) 37 oli sitä mieltä, että palaute motivoi.

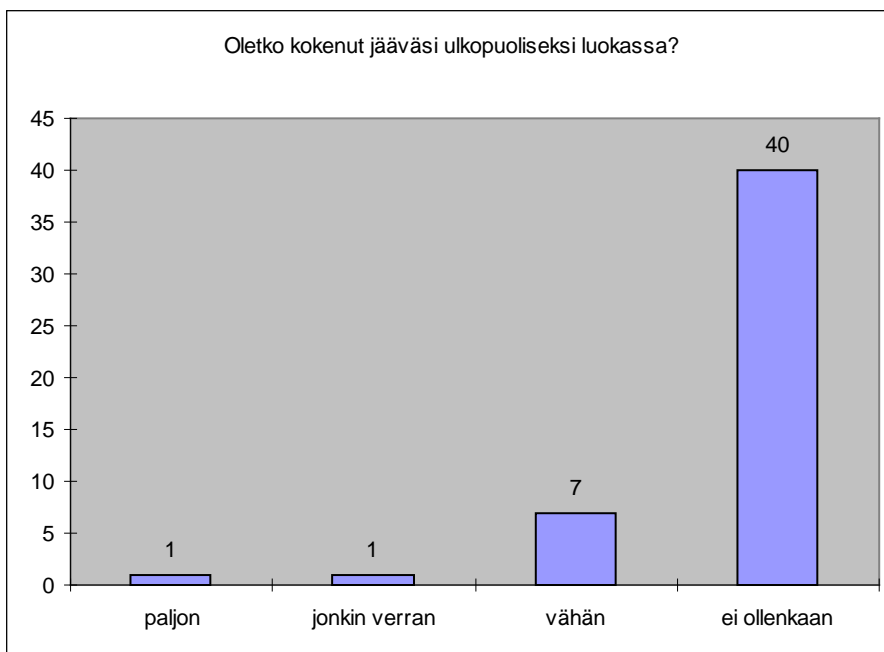

4. Vuorovaikutukseen mahdollisesti liittyvä kiusaaminen

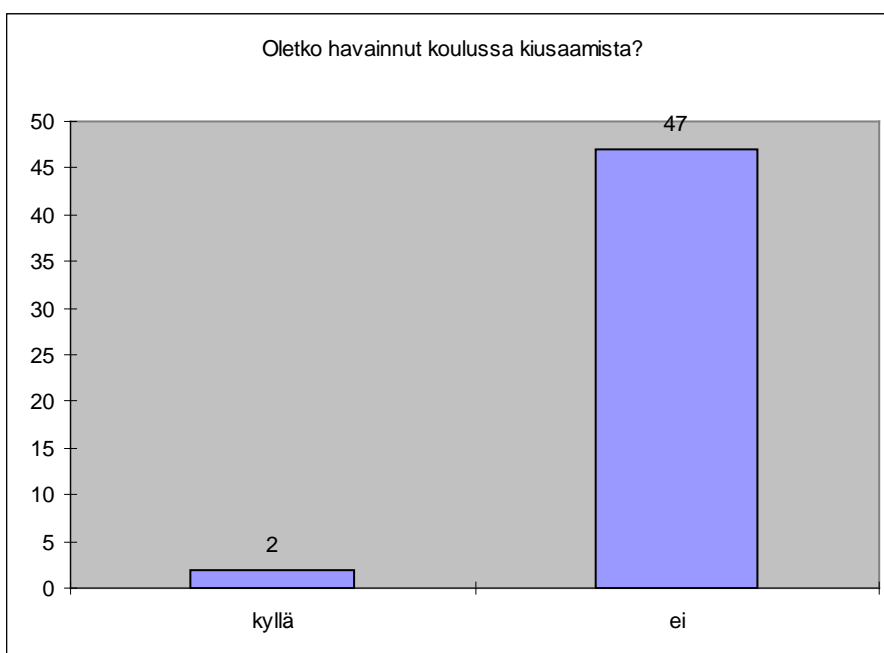
Kysymyksissä 4.1 ja 4.2 kysyttiin, ovatko vastaajat kokeneet jäävänsä ulkopuoliseksi vuorovaikutussuhteissa koulussa tai luokassa. Vastaajista (n=49) 33 ei ole kokenut jäävänsä ulkopuoliseksi koulun vuorovaikutussuhteissa.

Vastaajista (n=49) 40 ei ole kokenut jäävänsä ulkopuoliseksi luokassa vuorovaikutussuhteissa.

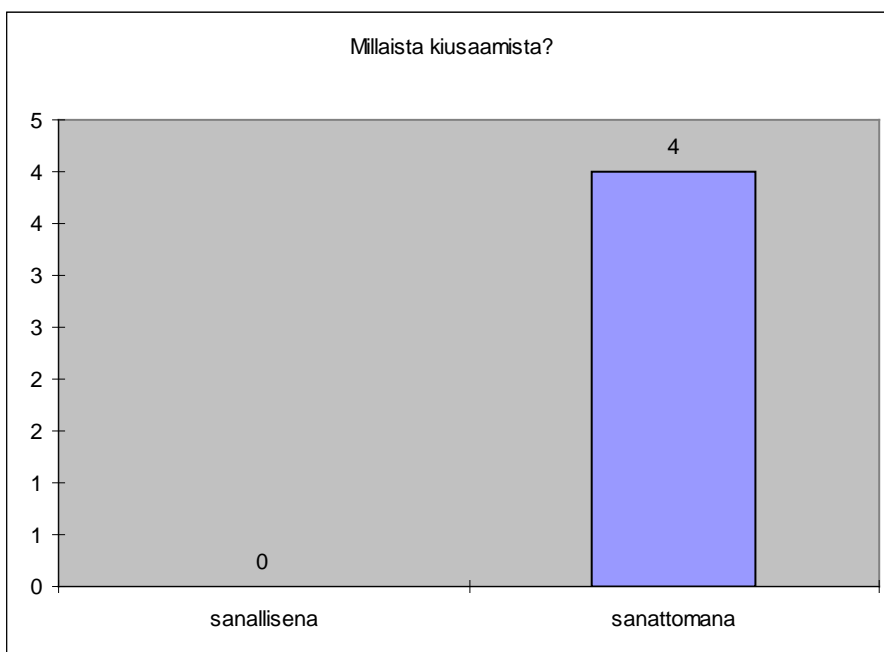
Kysymykset 4.3 ja 4.4 käsittelivät kiusaamisen havaitsemista. Kysymyksessä 4.3 kysyttiin, ovatko vastaajat havainneet kiusaamista koulussa. Vastaajista (n=49) kaksi on havainnut kiusaamista koulussa.

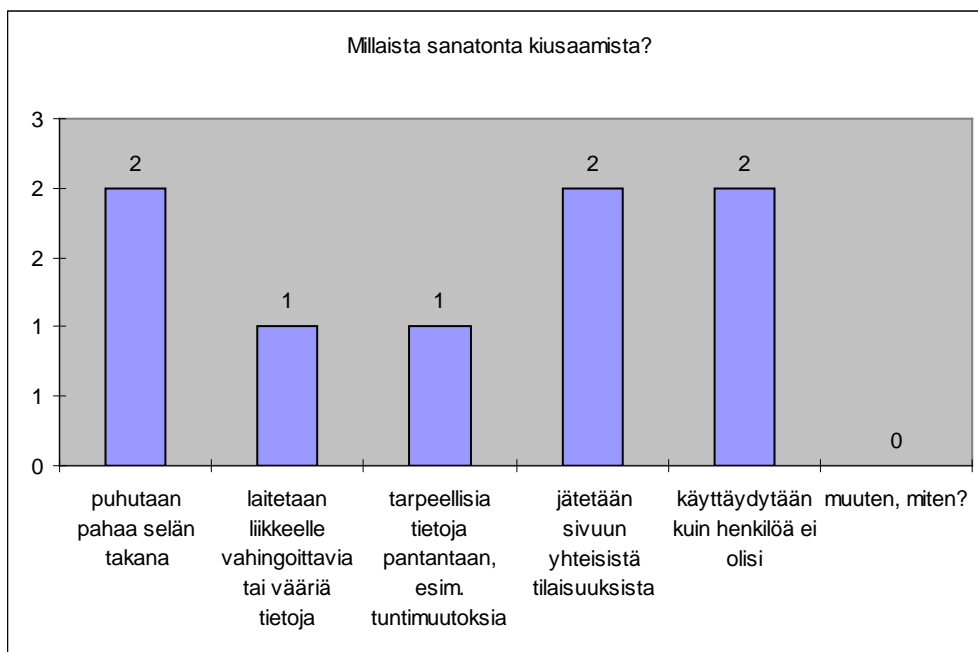
Kysymyksessä 4.4 kysyttiin, ovatko vastaajat havainneet kiusaamista luokassa. Vastajista (n=48) yksi on havainnut kiusaamista luokassa.

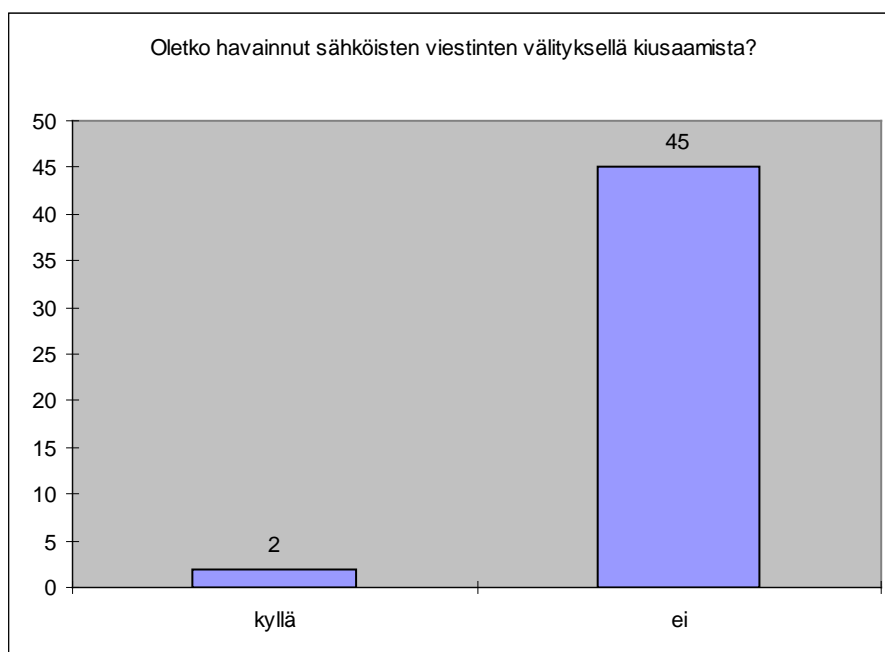
Kysymys 4.5 oli tarkoitettu vastaajille, jotka vastasivat jompaankumpaan yllä olevista kysymyksistä kyllä. Kysymyksessä 4.5 kysyttiin, ilmeneekö kiusaaminen sanallisena vai sanattomana kiusaamisena. Vastajista (n=4) kaikki vastasivat kiusaamisen ilmenevän sanattomana kiusaamisena.

Kysymyksellä 4.6 tarkennettiin, millaista sanatonta kiusaamista esiintyy. Vaihtoehtoja ”puhutaan pahaa selän takana”, ”laitetaan liikkeelle vahingoittavia tai väärää tietoa”, ”tarpeellisia tietoja pantataan, esimerkiksi tuntimuutoksia”, ”jätetään sivuun yhteisistä tilaisuuksista” ja ”käyttäydytään kuin henkilöä ei olisi” kaikkia esiintyy.

Kysymyksessä 4.7 siirryttiin välilliseen vuorovaikutukseen. Tähän kysymykseen otettiin sähköiset viestimet, kuten puhelin ja internet. Vastaajista (n=47) kaksi on havainnut kiusaamista esiintyvän sähköisten viestinten välityksellä.

Kysymyksellä 4.8 tarkennettiin, millaista kiusaaminen sähköisten viestinten välityksellä on ollut. Vaihtoehtoisiksi kysymykseen annettiin pilasoitot ja internetissä esiintyminen toisen henkilönä. Kysymykseen oli mahdollista vastata myös itse sanallisesti. Vastaajia tähän kysymykseen oli kaksi ja he vastasivat sanallisesti: syrjintä ja väärin ja vahingoittavien tietojen liikkeelle laittaminen.

Kyselylomakkeen viimeinen kysymys 4.9 oli avoin. Kysymyksellä selvitettiin syitä, miksi kiusaamiseen ei puuttuisi, vaikka havaitsisi kiusaamista. Vastaajia tähän kysymykseen oli 20, joista kuusi oli sitä mieltä, että he puuttuisivat aina kiusaamiseen, jos havaitsevat. Syyt, miksi vastaajat eivät puuttuisi kiusaamiseen, olivat:

- ”ei tunne osapuolia riittävän hyvin”
- ”jos jännittäisi muiden reaktioita”
- ”jos olisi sama mielipide kyseisestä henkilöstä”
- ”ei halua sotkuja omaan elämäänsä”
- ”puuttuminen on aika vaikeaa”
- ”voi saada itse vihamiehiä tai joutua leimaantuneeksi”
- ”en jaksa vaivautua”
- ”ei kiinnosta”
- ”asia ei kuulu minulle enkä halua sotkeutua”
- ”jos kiusattu ei ole tuttu”
- ”kiusaaminen tapahtuu yleisesti salassa”
- ”en tunne taustoja. Hoitakoot omat asiansa.”
- ”kenenkään ei tulisi jäädä yksin tilanteeseen”
- ”jos en tietäisi mistä kiusaaminen johtuu / mistä on kyse, tai en tuntisi kiusaajaa ja kiusattua”

9 OPINNÄYTETYÖN JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta. Tavoitteena oli saada tietoa Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden välisestä vuorovaikutuksesta ja siihen mahdollisesti liittyvästä kiusaamisesta Satakunnan ammattikorkeakoulussa.

Opinnäytetyössä käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat satunnaisotannalla otetut ryhmät Satakunnan ammattikorkeakoulun Porin toimipisteiden 2. vuoden opiskelijoista. Opiskelijaryhmät valittiin liiketoiminnan alalta, terveysalalta hoitotyön koulutusohjelmasta ja tekniikan alalta tietotekniikan koulutusohjelmasta.

Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeella, joka sisälsi strukturoituja, osittain strukturoituja kysymyksiä ja avoimen kysymyksen. Kyselyyn vastasi 49 opiskelijaa ja lopullinen aineisto koostuu 49 lomakkeesta. Aineisto analysoitiin tilastollisesti käyttäen apuna Microsoft Excel- ja Tixel-ohjelmia.

9.1 Tutkimustulosten tarkastelu

Ensimmäiseksi kyselyyn vastanneilta kysyttiin taustatietoja. Tutkimukseen osallistuneita oli 49, joista 24 oli miehiä ja 25 naisia. Koulutusaloittain he jakaantuivat siten, että terveysalalta vastasi 19 opiskelijaa, liiketoiminnan alalta 20 opiskelijaa ja tekniikan alalta 10 opiskelijaa.

Ensimmäisenä tutkimusongelmana oli selvittää, millaista on Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden välinen vuorovaikutus omien luokkakavereiden kesken Porin terveysalalla, liiketoiminnan alalla ja tekniikan alalla. Tähän haettiin vastauksia kysymyksillä 2.1-3.5, 4.2 ja 4.4.

Vastaajista kaikilla on luokassaan ainakin yksi kavერი, enemmistöllä on useampi kavერი luokassa. Pääasiassa nämä luokkakaverit ovat samaa sukupuolta kuin vastaaja itse. Kahdella kuitenkin on enimmäkseen vastakkaista sukupuolta olevia kavereita luokassa. Tolonen on tutkimuksessaan todennut, että peruskoulun yhdeksännellä luokalla ystävyysuhteet ovat jakautuneet pääasiassa sukupuolien mukaan. (Tolonen, 2001, 105). Tähän tulokseen päädytään myös tässä opinnäytetyössä ammattikorkeakoulussa.

Vastaajat (n=49) ovat suurimmaksi osaksi solmineet opiskelun alkaessa suhteita luokkakavereihin ensimmäisen viikon aikana. Vastaajat (n=49) tapaavat vapaaajallakin. Tapaaminen tapahtuu niin kasvotusten kuin internetissä, puhelimen väli-

tyksellä ja harrastuksissa. Eniten, vastaajista 36, tapaa kasvotusten, vaikka internetin käyttö lisääntyy jatkuvasti ja virtuaalimaailmassa tulee vietettyä aikaa yhä enenevässä määrin. (Hamarus, 2008, 71, 74).

Vastaajista (n=49) 46 oli sitä mieltä, että luokkakavereita on helppo lähestyä. Kolme ei koe luokkakavereiden lähestymistä helpoksi. Asioista ja ongelmista luokkakaverin kanssa voi keskustella 48:sta opiskelijasta 40 opiskelijaa. Useamman kanssa asioista ja ongelmista keskustelu samanaikaisesti onnistuu 25:ltä opiskelijalta 49:stä opiskelijasta. Tolonen, tutkiessaan peruskouluikäisiä, kirjoitti, että henkilökohtaisista asioista puhutaan omassa pienessä ryhmässä, ei kaikkien kesken (Tolonen, 2001, 105,106). Tässä opinnäytetyössä päädytään samaan, että useimmat keskustelevat asioistaan yhden henkilön kanssa.

Tässä opinnäytetyössä kysyttiin myös tuen saamisesta ja palautteen antamisesta ja saamisesta. Poikkeus kirjoittaa, että ikätoverit tuen lähteenä ovat jokaisessa ikäkautessa merkityksellisiä (Poikkeus, 1996, 100). Vastaajista (n=49) 45 saa mielestään tukea luokkakaveriltaan. Positiivista palautetta vastaajista (n=48) kokee saavansa 41, kehittävää palautetta vastaajista (n=49) saa 35, positiivista palautetta vastaajista (n=49) antaa 44, kehittävää palautetta vastaajista (n=49) antaa 34 ja 37 (n=49) kokee palautteen motivoivan opiskelussa. Satakunnan ammattikorkeakoulussa näiden vastaajien mukaan palautetta annetaan ja saadaan. Pitkämäki huomauttaa, että palautetta tulisi muistaa antaa hyvin tehdystä työstä, ei ainoastaan silloin, kun jotain tulee korjata tai tehdä uudestaan (Pitkämäki, 2007, 8).

Toisena tutkimusongelmana oli selvittää, millaista on Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden välinen vuorovaikutus muiden alojen kanssa Porin terveysalalla, Porin liiketoiminnan alalla ja Porin tekniikan alalla. Tähän viitattiin kyselylomakkeessa ainoastaan kohdissa 4.1 ja 4.3, jotka selvittävät samalla kiusaamisen esiintyvyyttä. Kysymyksissä 4.1 kysyttiin, ovatko vastaajat kokeneet jäävänsä ulkopuoliseksi vuorovaikutussuhteissa koulussa. Vastaajista (n=49) 33 ei ole kokenut jäävänsä ulkopuoliseksi koulun vuorovaikutussuhteissa. Kysymyksessä 4.3 käsiteltiin kiusaamisen havaitsemista koulussa. Vastaajista (n=49) kaksi on havainnut kiusaamista koulussa.

Kolmas tutkimusongelma oli, liittyykö Satakunnan ammattikorkeakoulussa vuorovaikutussuhteisiin kiusaamista. Ulkopuoliseksi luokan vuorovaikutussuhteissa on kokenut jäävänsä yhdeksän opiskelijaa, 40 ei ollenkaan. Kiusaamista luokassa on havainnut kaksi ja 47 ei ollenkaan. Kiusaamista koulussa on havainnut kaksi ja 15 on kokenut jäävänsä ulkopuoliseksi koulun vuorovaikutussuhteissa. Havaittu kiusaaminen on ollut sanatonta, kuten pahan puhumista selän takana, väärin ja vahingoittavien tietojen liikkeelle laittamista, tarpeellisten tietojen panttaamista, sivuun jättämisistä yhteisistä tilaisuuksista tai kahvihetkistä sekä käyttäytymistä kuin henkilöä ei olisikaan. Vastaajista kaksi opiskelijaa on havainnut kiusaamista myös sähköisten viestinten välityksellä. Kiusaaminen on ollut syrjintää ja väärin ja vahingoittavien tietojen liikkeelle laittamista. Hamarus kirjoittaaakin, että kiusaaminen internetissä voi olla pilkkaavien tai uhkaavien viestien lähettelyä, juorujen tai henkilökohtaisten tietojen levittämistä, tai valokuvien ja videoiden manipulointia ja lähettämistä. Myös toisen nimellä tai nimimerkillä esiintymistä esiintyy. (Hamarus, 2008, 72).

9.2 Opinnäytetyön suorittaminen

Tämä aihe opinnäytetyöksi valittiin elokuussa 2008. Sen jälkeen haettiin teoriaa opinnäytetyön tekemisestä ja tehtiin tutkimussuunnitelma. Kyselylomakkeen laadinta vei aikaa ennen kuin teorian ja kyselylomakkeen yhteys valkeni työn tekijälle. Tutkimuslupahakemus lähetettiin marraskuussa 2009 ja joulukuussa saatiin lupa ja suoritettiin kyselyt. Kyselylomakkeesta laadittiin mahdollisimman yksinkertainen, jotta siihen olisi helppo vastata. Kyselylomakkeen esitestaus suoritettiin opinnäytetyöntekijän opiskelukavereiden ja kavereiden avustuksella. Esitestauksen jälkeen kyselylomaketta muutettiin joidenkin kysymysten ja vastausvaihtoehtojen osalta selkeämmäksi.

Tutkimusaineisto kerättiin oppituntien alussa. Opinnäytetyön tekijä esitteli itsensä ja aiheensa lyhyesti ennen kyselylomakkeiden jakamista. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista ja kohderyhmälle korostettiin, että kysely on luottamuksellinen. Tämän jälkeen tulokset analysoitiin Microsoft Excel- ja Tixel-ohjelmilla ja tuloksista tehtiin kaaviot.

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa vastaajien määrä ja vastausprosentti. Opinnäytetyön suorittamisen ajankohta joulun alla ei ollut otoskoon kannalta paras mahdollinen, mutta kuitenkin kaikki paikalla olleet opiskelijat vastasivat kyselyyn.

Kyselylomakkeet palautettiin suoraan opinnäytetyöntekijälle. Tässä opinnäytetyössä tekniikan puolen otos jäi kovin pieneksi ($n=10$), joten viimeistään tästä syystä ristiintaulukoinnista olisi pitänyt luopua tunnistettavuuden minimoimiseksi. Myös hoitotyön opiskelijoista miesten osuus oli pieni, joten sukupuolenkaan mukaan ristiintaulukointia ei olisi voitu suorittaa.

Tässä opinnäytetyössä pääosassa olivat oppilaan omat kokemukset, joista ei millään voida varmistaa tai määritellä, kokevatko he juuri niin. Toistettaessa tutkimus samalle tai toisille ryhmille, saattaisivat vastaukset olla erilaisia. Tässä työssä kyselylomake olisi voitu tehdä internetiin ja lähettää kyselylomakkeen linkki sähköpostitse opiskelijoille. Silloin olisi välttytty tulosten siirtämisestä paperilta taulukkolaskentaohjelmaan ja vältetty mahdolliset naputteluvirheet. Opiskelijaryhmiä olisi voitu valita enemmän, mutta voi olla, että vastauksia ei olisi silti tullut enempää. Sitä ei tiedä, moniko olisi täyttänyt kyselyn internetissä.

Kysymyksistä 4.1 ja 4.2, jotka käsitelivät kokemuksia ulkopuoliseksi jäämisestä koulussa ja luokassa, oli opinnäytetyön tekijä kuvitellut saavansa erilaiset vastaukset. Koulussa ulkopuoliseksi on kokenut vastaajista ($n=49$) jäävän paljosta vähään 16 opiskelijaa ja 33 ei ollenkaan. Luokassa ulkopuoliseksi on kokenut vastaajista ($n=49$) jäävän paljosta vähään 9 opiskelijaa ja 40 ei ollenkaan. Opinnäytetyön tekijä haki tällä kysymyksellä vastausta siihen, että monellako on koulussa kaveri, jonka kanssa viettää aikaa tauoilla, vaikka luokassa ei olisikaan. Kysymys olisi kenties pitänyt muotoilla eri tavalla.

Kyselylomakkeen ohjeistukseen olisi voinut selittää, mitä kiusaamisella tarkoitetaan. Kiusaaminen voidaan käsittää eri tavoin. Jollekin tönäisy on kiusaamista, toiselle esimerkiksi syrjintä ei.

Opinnäytetyön tekeminen oli haastavaa. Tämä työ opetti tekijälleen tiedonhausta ja tutkimuksen tekemisestä runsaasti.

9.3 Opinnäytetyön tulosten käyttö ja jatkotutkimusehdotuksia

Opinnäytetyötä voidaan käyttää avuksi kiusaamisen tunnistamiseen ja vähentämiseen, ja näin ollen kehittää kouluviihtyvyyttä. Opinnäytetyön tuloksia voivat hyödyntää niin Satakunnan ammattikorkeakoulun hyvinvointityöryhmä, opettajat kuin kouluterveydenhoitajat, kenties häirintäyhdyshenkilökin.

Tämä tutkimus on helppo toistaa, mutta saadut tulokset voivat olla täysin erilaisia. Tähän opinnäytetyöhön liittyviä jatkotutkimusaiheita on paljon. Opinnäytetyön tekijälle itselleen tuli mieleen kyselyt suoritettuaan, että olisi ollut mielenkiintoista tehdä alojen välille vertaileva tutkimus. Aiheessa voisi keskittyä myös pelkästään kiusaamiseen tai ottaa tutkimukseen seksuaalisen häirinnän mukaan. Opettaja-opiskelija vuorovaikutustakaan ei ole oletettavasti Satakunnan ammattikorkeakoulussa tutkittu.

LÄHTEET

- Erola, H. 2004. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi [verkkodokumentti]. [Viitattu 11.1.2010]. Saatavissa: <http://pre20090115.stm.fi/pr1095678831032/passthru.pdf>
- Hamarus, P. 2008. Koulukiusaaminen. Huomaa, puutu, ehkäise. 2008. Helsinki.
- Jyväskylän yliopisto. Helmiina Kettunen. Koulukiusaaminen on kiusaajalle vallantavoittelua (Hamarus) [verkkodokumentti]. [Viitattu 7.1.2010]. Saatavissa: <https://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2006/10/tiedote-2009-10-01-20-19-59-483321>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna. Kariston kirjapaino Oy
- Kunttu, K. 2003. Näkökulmia opiskelijoiden hyvinvointiin. Teoksessa Berschewsky, T. & Rissanen, A.(toim.) Valokeilassa ammattikorkeakouluopiskelija. Helsinki. Samok.
- Kunttu, K. & Huttunen, T. 2001. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2000. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä.
- Kuusela, P. 2005. Sosiologia. Muuttuvan maailman koordinaatit. Taskutieto. UNIpress ab, Suomi.
- Lahikainen, A. & Pirttilä-Backman, A. 1996. Sosiaalipsykologian perusteet. Keuruu. Otava.
- Laine, K. 2005. Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa. Keuruu. Otava.
- Laurila, H. 2008. Koulukiusaamista ammatillisessa oppilaitoksessa [verkkodokumentti]. [Viitattu 15.4.2009]. Saatavissa: https://oa.doria.fi/bitstream/handle/10024/43499/jamk_1232953553_2.pdf?sequence=1
- Lauttaanaho, L. 2009. Kansainvälinen harjoittelu liiketoiminnan ja kulttuurin Porin toimipisteessä [verkkodokumentti]. [Viitattu 3.11.2009]. Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/3073/Lauttaanaho_Laura.pdf?sequence=1
- Metsämuuronen, J. 2002. Tilastollisen kuvauksen perusteet. Metodologia – sarja 2. Sri Lanka. International Methelp Ky.
- Nykysuomen sanakirja.
- Opetushallitus. Kenguru. Puutu verkkokiusaamiseen [verkkodokumentti]. [Viitattu 2.1.2010]. Saatavissa: http://www2.edu.fi/kenguru/fi/mediataidot_1_05.php
- Opetushallitus. Koulutusjärjestelmä [verkkodokumentti]. [Viitattu 11.11.2008]. Saatavissa: <http://www.oph.fi/pageLast.asp?path=1,438,4171,4190,4192>

Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. 1998. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. Juva. WSOY.

Rimpelä, M. 2006, Jatkuuko nuorten hyvinvoinnin menestystarina? [verkkodokumentti]. [Viitattu 11.1.2010]. Saatavissa: http://info.stakes.fi/NR/rdonlyres/8E98365C-E43A-4D23-A303-AB1D7B98F729/0/RimpelaMatti_Opiskeluhoolto221106.pdf

Räsänen, R. 2008. Ryhmämusiikkiterapia erityisopetuksen oppilaiden vuorovaikutustaitojen kehityksen tukena [verkkodokumentti]. [Viitattu 3.11.2009]. Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/18784/URN_NBN_fi_jyu-200807155605.pdf?sequence=1

Satakunnan ammattikorkeakoulu. Faktaa [verkkodokumentti]. [Viitattu 11.11.2008]. Saatavissa: <http://kesy01.cc.spt.fi/samk/sotepo.nsf/fr2?OpenForm&oletus=Esittely>).

Soininen, M. 1995. Tieteellisen tutkimuksen perusteet. Turku. Painosalama Oy.

Suomen Akatemia. Suomen Akatemian tutkimuseettiset ohjeet [verkkodokumentti]. [Viitattu 22.11.2008]. Saatavissa: <http://193.167.96.163/Tiedostot/Tiedostot/Julkaisut/Suomen%20Akatemian%20eettiset%20ohjeet%202003.pdf>

Säntti, J. 1999. Opiskelukyvyn jäljillä. Helsinki: Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs 15/1999.

Tietopaketti kouluille. Koulukiusaaminen. 2009. Iltalehden kampanja koulukiusaamista vastaan [verkkodokumentti]. [Viitattu 3.11.2009]. Saatavissa: http://static.iltalehti.fi/kuvat/liitteet/mek_tietopaketti.pdf

Tilastokeskus. Ammattikorkeakoulututkimus [verkkodokumentti]. [Viitattu 31.7.2009]. Saatavissa: <http://www.stat.fi/til/akop/index.html>

Tukiasema.net. Koulukiusaaminen - fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista väkivaltaa [verkkodokumentti]. [Viitattu 13.3.2009]. Saatavissa: <http://www.tukiasema.net/teemat/artikkeli.asp?docID=281>

Vilén, M., Leppämäki, P. & Ekström, L. 2002. Vuorovaikutuksellinen tukeminen sosiaali- ja terveysalalla. Juva. WSOY

Väisänen, L., Niemelä, M. & Suua, P. 2009. Sanat työssä. Vuorovaikutus ammattitaitona. Kirjapaja. Helsinki.

LIITELUETTELO

LIITE 1 Tutkimuslupa-anomus

LIITE 2 Tutkimuslupa

LIITE 3 Saatekirje

LIITE 4 Kyselylomake

LIITE 1

Pauliina Kukkula
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala, Porin toimipiste
Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntaumisvaihtoehto 2006

Päivi Jaatinen
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Tiedepuisto 3
Pori

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Anon kohteliaimmin lupaa suorittaa opinnäytetyöhöni liittyvän aineistonkeruun Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoilta. Opiskelijat valittiin seuraavilta aloilta: Porin terveysalalta, Porin sosiaaalialalta, Porin liiketoiminnan alalta ja Porin tekniikan alalta.

Opiskelen Satakunnan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan Porin yksikössä sairaanhoitajaksi. Opintoihini kuuluu opinnäytetyön tekeminen, jonka laajuus 210 opintopisteen koulutusohjelmasta on 15 opintopistettä. Opinnäytetyöni aiheena on Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden vuorovaikutus Porin terveysalalla, Porin sosiaaalialalla, Porin liiketoiminnan alalla ja Porin tekniikan alalla. Vuorovaikutuksen olen työssäni rajannut koskemaan opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta.

Opinnäytetyön aineiston kerään kyselylomakkeella Satakunnan ammattikorkeakoulun Porin terveysalan, Porin sosiaaalialan, Porin liiketoiminnan alan ja Porin tekniikan alan koulutusohjelmien 2. vuoden yhdeltä opiskelijaryhmältä. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Aineiston keruu on tarkoitus suorittaa syksyn 2009 ja kevään 2010 aikana siten, että olen itse paikalla jakamassa ja vastaanottamassa lomakkeet. Jokaisesta koulutusohjelmasta opiskelijaryhmät valitaan satunnaisotannalla. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin 10 minuuttia. Aineiston käsittelen luottamuksellisesti eikä vastaajien henkilöllisyys tule missään vaiheessa julki.

Opinnäytetyöni on tarkoitus valmistua keväällä 2010, jolloin tulokset ovat käytettävissä.

Opinnäytetyöni ohjaajana toimii KM Anna Polvivaara.

Kunnioittaen
Pauliina Kukkula

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED
SCIENCES

OP21
TUTKIMUSLUPA-
ANOMUS
APPLICATION FOR A
RESEARCH PERMISSION

SAMK / TUTKIMUSLUPA-ANOMUS, APPLICATION FOR A RESEARCH PERMISSION

Opinnäytetöille ja muille tutkimuksille, jotka kohdistuvat Satakunnan ammattikorkeakouluun.

For theses and other studies which concern Satakunta University of Applied Sciences.

Liitä anomukseen ohjaajan hyväksymä tutkimussuunnitelma. Lähetä anomus SAMKin kehitysjohtajalle hyvissä ajoin ennen tutkimuksen suunniteltua toteuttamisajankohtaa (ME71110). Älä aloita tutkimusta / opinnäytetyön tekemistä ennen kuin olet saanut tutkimusluvan.

Please enclose the research plan approved by your thesis supervisor. Send the application to SAMK's Development Director well before the planned period of implementation (procedural instructions ME71110). Do not start the empirical part of the research before you have obtained the permission.

Tutkimuksen/opinnäytetyön tekijä(t) / Researcher(s)/Student(s): *Kukkula Pauliina*

Tekijän/tekijöiden osoite / Address:

(Työ)nimi/aihe / The working title of the thesis/study: *Opiskelijoiden välinen vuorovaikutus, Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijat*

Toteutuksen suunniteltu ajankohta / Planned timetable of implementation: *kevät 2010*

Tekijän koulutusohjelma / Degree programme in which the applicant is studying: *hoitotyön koulutusohjelma*

Oppilaitos, jos muu kuin SAMK / Educational institution if other than SAMK:

Kerätäänkö tutkimuksessa henkilötietoja ja kootaanko niistä henkilötietorekisteri**? kyllä ei

Shall personal data** be collected and registered during research? yes no

* Henkilötietojen keräämisellä ja tietojen rekisteröinnillä tarkoitetaan yksilöintitietojen (kuten nimi, henkilötunnus, syntymäaika) ja tutkimustietojen kokoamista rekisteriin. (Lisätietoja www.tietosuoja.fi). Tutkimuksen päätyttyä tutkimusrekisteri joko hävitetään tai arkistoidaan ilman tunnistetietoja.

** Collecting and registering personal data refers to the collecting of individualised data (such as name, personal identity code, date of birth) and research data into a register. (Further information www.tietosuoja.fi). Upon completion of the research work, the register shall be either deleted or filed without identification data.

Ohjaaja(t) / Supervisor(s): *KM Anna Polvivaara*

Puolto ohjaajalta / Supervisor's approval: *Pauliina*

Puoltolauseet / Supervisor's opinion:

Ohjaajan allekirjoitus / Supervisor's signature

Anna Polvivaara

Por' 19. 11. 09

Paikka ja aika / Date and place

Luvan hakijan allekirjoitus / Applicant's signature

Pauliina Kukkonen

Kehitysjohdajan / Rehtorin päätös / Development Director's / President's decision

Päätösnumero

979 041

tutkimuslupa myönnetään / permission is granted

tutkimuslupaa ei myönnetä, perustelut / permission is not granted on to the following grounds:

*Yhteyshenkilö SAMKissa / Contact person at SAMK

Päiväys / Date and place 27.11.09.

Kehitysjohdajan / Rehtorin allekirjoitus / Development Director's / President's signature

Pan Jantunen

Tiedotus: Päätös tiedotetaan opiskelijoille ja ohjaajille.

Information: The decision shall be notified to the student(s) and the supervisor(s).

Sisältövastaava: Anne Sankari

Tarkistettu viimeksi: 1.4.2009

Yhteyshenkilöt Samkissa:

Koulutusjohtaja Jussi Koskinen

Tekniikka ja merenkulku -Pori

Tekniikkatie 2, 28600 Pori

p. 020 3260, jussi.koskinen(at)samk.fi

Koulutusjohtaja Marja-Leena Blomroos

Liiketoiminta ja kulttuuri -Pori

Tiedepuisto 3, 28600 Pori

p. 020 3827, marja-leena.blomroos(at)samk.fi

Koulutusjohtaja Anne-Maria Kanerva

Sosiaali- ja terveysala -Pori

Maamiehenkatu 10, 28500 Pori

p. 020 3418, anne-maria.kanerva(at)samk.fi

Pauliina Kukkula
Satakunnan ammattikorkeakoulu

Hyvä opiskelija,

Opiskelen Satakunnan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveystieteiden Porin yksikössä sairaanhoitajaksi ja tarkoitukseni on valmistua keväällä 2010. Opintoihin sisältyy opinnäytetyön tekeminen. Opinnäytetyöni aiheena on Satakunnan ammattikorkeakoulun 2. vuoden opiskelijoiden vuorovaikutus, johon on sisällytetty mahdollisen koulukiusaamisen esiintyvyys. Opinnäytetyöni toteutan kyselynä, joka on suunnattu Satakunnan ammattikorkeakoulun koulutusohjelmien 2. vuoden osalle opiskelijaryhmistä. Valitut ryhmät ovat Porin terveystieteiden, Porin sosiaali- ja terveystieteiden, Porin liiketoiminnan alalta ja Porin tekniikan alalta. Ryhmät ovat valittu satunnaisotannalla.

Oheisen kyselylomakkeen avulla tavoitteenani on saada tietoa opiskelijoiden välisestä vuorovaikutuksesta ja SAMK:ssa esiintyvistä koulukiusaamisista. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja ehdottoman luottamuksellista. Vastaaminen vie aikaa noin 10 minuuttia. Henkilöllisyytesi ei tule esille missään opinnäytetyön vaiheissa. Kyselylomakkeen vastauksia käsittelee ainoastaan opinnäytetyön tekijä. Vastausten käsittelyn jälkeen kyselylomakkeet hävitetään asianmukaisella tavalla.

On tärkeää vastata kyselyyn rehellisesti, sillä se vaikuttaa opinnäytetyön luotettavuuteen ja onnistumiseen.

Kiitokset yhteistyöstänne!

Pauliina Kukkula
Sairaanhoitajaopiskelija

Hei! Alla olevat kysymykset koskevat nykyistä kouluasi, Satakunnan ammattikorkeakoulua. Kysymykset ovat pääasiassa monivalintakysymyksiä. Ole hyvä ja rastita mielestäsi sopivin vaihtoehto. Viimeinen kysymys on avoin, johon tulee vastata sanallisesti.

1. TAUSTATIEDOT

1.1 Sukupuoli

- mies
- nainen

1.2 Koulutusala

- Porin terveystieteiden ala
- Porin sosiaali- ja terveysala
- Porin liiketoiminta
- Porin tekniikan ala

2. VUOROVAIKUTUS

2.1 Oletko solminut kaverisuhteita luokkasi/ryhmäsi sisällä?

- useamman luokkakaverin kanssa
- minulla on 1-2 kaveria luokassa
- minulla ei ole kaverisuhteita luokassa

2.2 Mikä on luokkakavereidesi sukupuolijakauma?

- enimmäkseen omaa sukupuolta olevia kavereita
- enimmäkseen vastakkaista sukupuolta olevia kavereita
- minulla on yhtä paljon kummankin sukupuolen edustajia kavereina

2.3 Miten nopeasti solmit opiskelun alkaessa suhteita luokkakavereihisi?

- ensimmäisen viikon aikana
- ensimmäisen kuukauden aikana

- ensimmäisen lukukauden aikana
 en ollenkaan

2.4 Tapaatteko luokkakaveriesi kanssa vapaa-ajalla?

- kyllä
 ei

2.5 Voit valita useamman vaihtoehdon seuraavasti vaihtoehdoista

Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, niin tapahtuuko tapaaminen

- kasvotusten
 internetissä
 puhelimella
 muuten, miten? _____

2.6 Onko mielestäsi luokkakavereitasi helppo lähestyä?

- kyllä
 ei

2.7 Voitko halutessasi keskustella luokkakaverisi kanssa henkilökohtaisista asioistasi tai ongelmistasi?

- kyllä
 en

2.8 Voitko keskustella henkilökohtaisista asioistasi tai ongelmistasi useamman luokkakaverisi kanssa samanaikaisesti?

- kyllä
 en

2.9 Saatko mielestäsi tukea luokkakavereiltasi?

- kyllä
 ei

3. PALAUTTEEN ANTAMINEN JA SAAMINEN VUOROVAIKUTUSSUHTEISSA

3.1 Saatko mielestäsi positiivista palautetta luokkakavereiltasi?

kyllä

en

3.2 Saatko mielestäsi kehittävää palautetta luokkakavereiltasi?

kyllä

en

3.3 Annatko mielestäsi positiivista palautetta luokkakavereillesi?

kyllä

en

3.4 Annatko mielestäsi kehittävää palautetta luokkakavereillesi?

kyllä

en

3.5 Onko palautteen saaminen motivoinut sinua opiskelussa?

kyllä

ei

4. VUOROVAIKUTUKSEEN MAHDOLLISESTI LIITTYVÄ KIUSAAMINEN

4.1 Oletko kokenut jääväsi vuorovaikutussuhteissa ulkopuoliseksi koulussa?

paljon

jonkin verran

vähän

en ollenkaan

4.2 Oletko kokenut jääväsi vuorovaikutussuhteissa ulkopuoliseksi luokassa?

- paljon
- jonkin verran
- vähän
- en ollenkaan

4.3 Oletko havainnut koulussasi kiusaamista?

- kyllä
- en

4.4 Oletko havainnut luokassasi kiusaamista?

- kyllä
- en

4.5 Jos vastasit jompaan kumpaan yllä olevista kysymyksistä kyllä, ilmeneekö se

- sanallisena kiusaamisena
- sanattomana kiusaamisena

4.6 Jos vastasit edelliseen kysymykseen “sanattomana kiusaamisena”, niin millä tavalla se ilmenee? Voit valita usemman vaihtoehdon.

- puhutaan pahaa selän takana
- laitetaan liikkeelle vahingoittavia ja vääriä tietoja
- tarpeellisia tietoja pantataan, esim.tehtävien palautuspäiviä,tuntimuutoksia
- jätetään sivuun yhteisistä tilaisuuksista tai kahvihetkistä
- käyttäydytään kuin henkilöä ei olisi olemassakaan
- Muuten, miten?_____

4.7 Oletko havainnut kiusaamista sähköisten viestinten välityksellä kuten puhelimen tai internetin?

- kyllä
- en

4.8 Millaista kiusaaminen on ollut?

pilasoittoja

esiinnytty internetissä toisena henkilönä

muuta, millaista? _____

4.9 Miksi mahdollisesti itse et puuttuisi kiusaamiseen, jos havaitset kiusaamista?

KIITOS VASTAUKSISTASI! RAUHALLISTA JOULUN ODOTUSTA!